

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 20 din - LETNA NAROČNINA 900 din, polletna 450 din, četrletna 225 din; plačljiva je vnaprej - Za inozemstvo 1800 din oziroma 4 ameriške dolarje - TEKOČI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Štev. 12 (574)

Leto XII.

NOVO MESTO, 23. MARCA 1961

UREJUJE uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Casopisne podjetje "Delo" v Ljubljani

Na pragu nove sezone

Hkrati z nalogo nuditi gostu odih in tako zadovoljiti rekreativnim potrebam državljanov, ima turizem tudi velik gospodarski pomen. Ob sorazmerno nizkih investicijah (če smo iznajdljivi) vsrkata turizem in gostinstvo velik del narodnega dohodka. Področje našega okraja je polno naravnih lepote kljub avtomobilski cesti je večina predelov še de- viško neoskrbljenih. Za turisti- ste so najzanimivejša prav raz- vijajoča se, nova področja. Človek želi dandanes v naj- krajšem času videti čimveč.

Troje toplic nudi osnovo za razvoj zdraviliškega turizma, naravno zelo lepe, z mehkim peščenim obdane planinske po- stojanke pa za planinskega. V našem okraju je preko 50 gra- dov. Osrednje turistične po- stanke Otočec, Dolenjske in Smarješke Toplice so še ne- dograjene. Zaradi pomanjkanja prenočišč je za nas najzanimi- vejši prehodni, v njem pa ne- deljski turizem.

"Pripravljeni smo"

Tako so nam povedali v ne- delju na Otočcu, v Smarjeških Toplicah in v Cateških Topli- cah, ko smo povpraševali, kako in kaj. Povsod je bilo kljub snežnemu neurju polno gostov, kar 300 avtomobilov se je zvr- stilo na parkirnih prostorih. Povsod so si za sezono zagoto- vili dovolj strešnega in kuhinjs- kega osebja. V Hotelu Grad Otočec in v Smarjeških Topli- cah je ureditev letos mnogo boljše kot lani. Na Otočcu raz- mišljajo o ureditvi parka, ko- pališča nad jezerom in utrdi- tvji terase. Največji obisk je ob nedeljah (predzadnji nede- ljo 3000 gostov).

Smarješke Toplice so z no- vogradnjo pridobile lepe, so-

dobno urejene družabne po- store in 32 novih ležišč. 50 od- stotkov dejavnosti predstavlja zdraviliški turizem, penzijski pa je močnejši kot nedeljski.

Cateške Toplice pričakujejo sezono z enakimi zmogljivost- mi kot lani, toda organizacijs- ko bolj pripravljene. Kljub zdraviliški dejavnosti pred- stavlja nedeljski turizem 30 odstotkov lani ustvarjenega pro- metu. V obeh zdraviliščih so velik problem kopalni baze- ni, v vseh treh objektih pa parkirni prostori. Za propa- gando so poskrbeli, tudi cenik- e so že poslali turističnim agen- cijam. Razveseljivo je, da so cene povsod močno konku- renčne tistim v turistično raz- vitih področjih v Sloveniji.

Kaj pa okolica?

Turist si lahko ogleda objekt, v katerem se je nastanil, v zelo kratkem času. Kako pregneti dolgčas? Z majhnimi sredstvi lahko uredimo okoliške gostin- ske postojanke. V sončnih dne- bo gost užival, sedeč na pro- stem v sadovnjaku, skupina turistov bo zadovoljna odšla z vidicem, na ogled primerno urejenega prizorišča boja v NOB ali grajskih razvalin, ob- čudovala bo lep razgled iz pla- ninske postojanke, ki jim bo nudila okusno hrano ter po- stregla z dolenjskimi speci- alitetami. Uredimo naselja, da se gostom ne bo »obračalo« ob po- gledu na podre ograje, zane- marjene vaske hiše in neure- jene gnojlišča z roji muh. Pro- dajamo sonce, arak, razgled in gostoljubnost in upoštevaj- mo načelo: dobra postrežba, čeprav morda malo dražja, vzbuja zadovoljstvo, slaba in poceni postrežba pa je vsako- mur predraga!

Niz postojank z majhnimi sredstvi

Gorjanci, dolina Kolpe, Vinomer pri Metliki, Sremič, Mirna gora, Rog, Bohor, Lisca, še in še bi lahko naštevati... Ne nenačajmo z milijoni, če jih ni, pozkusimo skromneje! Pri gradovih lahko uredimo postojanke za prehodni turizem, že zdaj pa resno razmiš- ljajmo o preureditvi gradov Mo- krice, Stari grad, Hmeljnik, Zu- zemberk, skratka vseh v dolini gradov! Za začetek bodi dovolj, skromna urejena gostišča, ki bi nudila domačo hrano in informa- cije o raznih zanimivostih v oko- lici. Uredimo »satelitske« točke okoli osrednjih objektov. V ino- zemstvu kažejo n. pr. kot veliko znamenitost preurejen prostor, kjer je nekdo padlo 20 vojakov. Koliko takšnih krajev, pomembnih iz NOB, bi lahko pokazali mi! Na- pisna tabla naj postreže z osnovni- mi podatki, nekaj primerno zašči- tenih fotografij na njej, bi za- četek lahko pomenilo zelo mnogo.

Kmetijska posestva ob gradovih - zgodovinskih spomenikih bi mor- da samo za čas sezone uredila tam skromna gostišča. S primerno pro- pagando (ta je še vedno naša ve- lika slabost) bi v lepem vremenu mnogi gostje zasil v idilčno lepo, še neoskrbljeno pokrajino. Dolenjs- ke specialitete: ajdovi žganci, štrukli, pristen cvček in niz drugih posebnosti naše kuhinje, bi vsakogar navdušile. Zakaj rinejo naša podjetja z domovi oddiha na morje? Mar nimamo več lepote, ci- stega zraka in spokojne tišine, ki so osnovne sestavine oddiha, na našem področju? Komune naj pri- pravijo urbanistično ureditev oko- lice planinskih postojank, pa bodo »vikendi« rasi kot gobe po de- žju! Brez milijonov bi torej lahko uredili marsikaj.

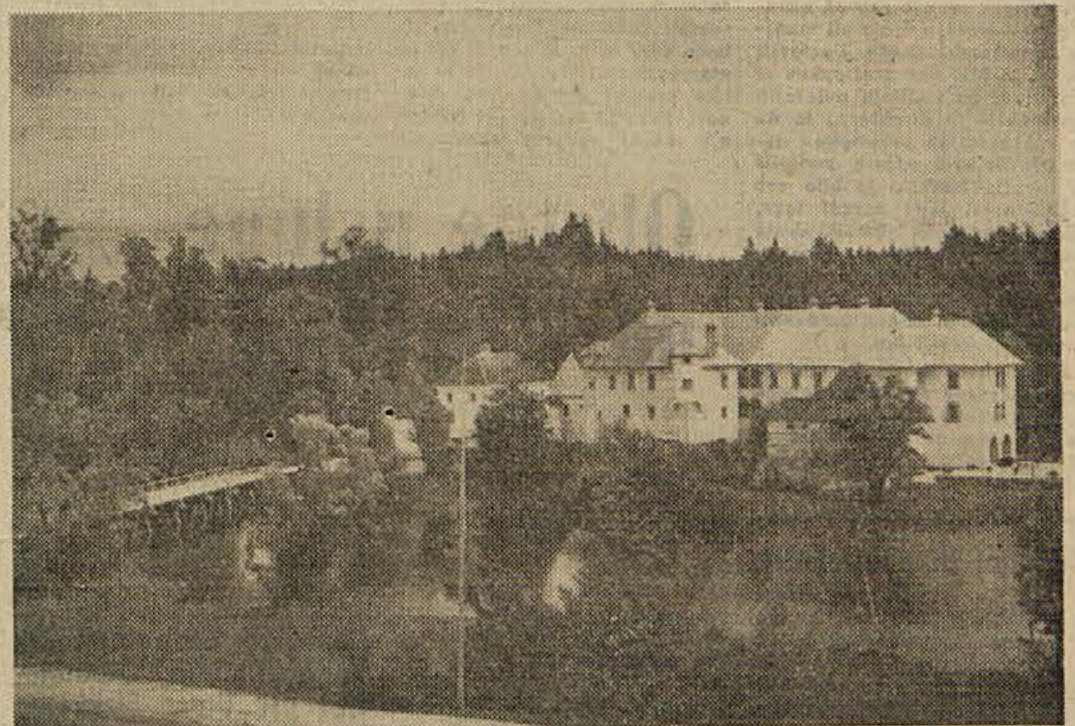
Pomembne »drobnarije«

Sodobni turist potuje z avto- mobilom. Zagotoviti moramo servisno službo, ki mu bo ob vsakem času popravila avto. Na obrtni zbornici o tem že resno razmišljajo. Napisi na ta- belah na križiščih v notranjosti in ob avtomobilski cesti, skrat- ka povsod, kjer lahko gostu nu- dimo razen gostoljubnosti in postrežbe še pašo za oči, ne smemo pozabiti. Opozorjamo gosta na številne posebnosti in redkosti v našem živalskem in

rastlinskem svetu! Lov in ribo- lov, prirejena turizmu, lahko vržeta lepe denarce. Trgovina naj bo založena s sadjem, ne pozabimo na pokrajinske raz- glednice in okusne spominke in skušajmo v sezoni tudi obra- tovalni čas trgovine prirediti zahtevam turizma. Posebno okoliške postojanke so lahko v sezoni dobro založene s sad- jem.

Vztrajno in načrtno

Morda ne bo odveč sprego- voriti še o Dolenjski turistični zvezi. Ustanovili smo jo zdaj pa nima niti toliko sredstev, da bi nastavila tajnika... Nekaj milijonov dotacije bi se dobro obrestovalo. Vsega ne bodo zmogli: ne turistična zveza, ne gostinska podjetja in ne ko- mune, če bomo pospeševali turizem vsak zase, s skupnimi naporimi in tesnim sodelovanjem pa lahko že za letošnjo sezono pripravimo marsikaj, z vztraj- nim in načrtnim delom pa la- hko ustvarimo trdne temelje za perspektivni razvoj našega turizma.

Otočec - biser slovenskih gradov je z urejenim hotelom in gostiščem postal osrednja turistična postojanka na našem področju. Na pol poti med Ljubljano in Zagrebom, po avtomobilski cesti je iz obeh središč le ura vožnje, ima Otočec pomembno vlogo v nedeljskem turizmu. V nedeljo, 12. marca ga je obiskalo preko 3000 gostov, iztržek je bil 477 tisoč din, na parkirnem prostoru pa se je čez dan zvrstilo 500 osebnih avtomobilov in 6 avtobusov. Vsekakor je treba ta pomemben turistični objekt dokončno urediti in poskrbeti za primerno ureditev tudi v okoliških naseljih

NA SEJI OLO SO SPREJELI DRUŽBENI PLAN

Uspeh le s skupnimi naporimi

Preteklo soboto so odborniki obeh zborov OLO po živahni razpravi z manjšimi izpremembami sprejeli okraj- ni družbeni plan in proračun za leto 1961. Že to, da je seja trajala 7 ur je dokaz, da družbenega plana ne poj- mujemo več zgolj kot formalnost. Na dnevnem redu je bila še vrsta pomembnih zadev. Ker smo z osnovnimi podatki plana naše bralce seznanili že v prejšnji številki, poročamo tokrat le o razpravi na seji, ki je bila res zelo plodna.

Podpredsednik OLO tovariš Silvo Gorenc je v kratkem eks- poziciji seznanil odbornike z glavnimi značilnostmi plana in poudaril, da ga sprejemamo v jeku uvajanja novega sistema delitve dohodka ter krepitve komunalnega sistema. Osnutek je bil izdelan z objektivnimi težavami zaradi pomanjkanja planških kadrov na občinah, nemalo težav pa je povzročilo podcenjevanje plana s strani gospodarskih organizacij, ki je še vse preprosto pojav. Navzile temu lahko trdimo, da je druž- ben plan za leto 1961, odraz naporov in hotenja kolektivov, komun ter družbenih organi- zacij.

V razpravi so odborniki pred- glasovanjem za sprejete, posa- meznih poglavij plana, razpravi- valji pri nekaterih živah- neje, pri drugih manj. Največ razprave je bilo okoli investic- ij. Ugotovili so, da smo do- slej dopuščali vse preveč nedo- končanih investicij, ki razum- ljivo niso vračale vloženih

sredstev, ampak predstavljale za družbo celo breme. V raz- pravi je bilo naštetih več kon- kretnih primerov te vrste. Tudi investicijske zahtevke manjših podjetij so v želji po velikih investicijah neupravičeno za- vračali. Družbeni plan OLO določa investicijsko politiko le v velikem, občinski plani pa jo morajo konkretizirati. Za- radi pomanjkanja investicijs- kih sredstev bomo uspeš- sprejete naloge izpolniti le ob skrajnih naporih in neutrud- nem boju za ta sredstva.

Združevanje sredstev je še vedno ena izmed pomembnih nalog, toliko bolj zdaj, ko ima zakonito osnovo. Primanjkovalo bo tudi obratnih sredstev, saj jih bomo potrebovali blizu 2 milijardi. Rešitev je le v združevanju sredstev podjetij in v prelivanju sredstev bank in hranilnic v okviru medse- bojnih sporazumov med komu- nami. Posebno poglavje so in- vesticije v zdravstvo, saj bre- žiška in novomeška bolnišni- ca nujno potrebujejo nove in večje prostore. Komune mora- ji v svojih planih trdno dolo- čiti odnos med gospodarskimi in negospodarskimi investic- jami ter poskrbeti, da bomo zdravstvo in šolstvo krepili predvsem z gospodarsko se razvijajočih središčih. Živahna razprava se je razvila okoli vprašanja industrije gradbene- ga materiala, ki je dokaj ne-

razvita. Ker potrebuje soraz- merno nizka investicijska sred- stva, za prevoz opeke iz Voj- vodine pa plačujemo težke mi- ljone, bo gospodarske dogra- diti vse nedovršene opekarne in graditi nove.

Odborniki so se pogovorili tudi o geoloških raziskavah ter ugotovili, da je potrebno izdelati geološko karto vsega okraja in nato razvijati pred- vsem industrijo, za katero imamo surovine in ki potrebu- je cenena vlaganja. Okoli deli- tive sredstev med občinami in OLO je bilo mnogo razprav, saj so tri občine (novomeška, brežiška in sevniška) na pred- lagano delitev predložile pri- pombe, ki so bile v zaključnih upeševane. Ob koncu ugotov- ljamo še enkrat, da je seja po- tekla v živahni razpravi in da jo lahko štejemo za eno naj- plodnejših okrajnih sej.

S SEJE OBLO NOVO MESTO

Bomo tudi mi takšni?

Nesebični prispevek kolektiva novomeške bolnišnice

O novomeški bolnišnici smo že pisali. Oglejmo si samo ne- kaj števil in dejstev, ki za- lastno ilustrirajo stanje na njenih oddelkih.

Lani se je v novomeški bol- nišnici zdravilo 11 tisoč 991 bolnikov, katerim je nudila 170 tisoč oskrbnih dni. Najbolj obremenjen je porodniški od- delek, ki je imel kar 118,2-od- stotno zasedbo. V njem se je zdravilo 3.733 pacientki, ki so preležale na oddelku povpreč- no le po 5 dni! Zasedba je bila torej kar za 38,2 odst. nad re- publiškem povprečjem! Nič boljše ni bilo na kirurškem oddelku. Tam se je zdravilo 3.697 ljudi, zasedba je bila 96-odstotna ali za 16 odst. nad pov- prečjem. Zaradi pretesnih pro- storov so na vseh oddelkih prisiljeni zmanjšati število dni, ki bi jih pacient moral na oddelku preležati v normalnih pogojih. Nema lokrat morajo zaradi pomanjkanja prostora bolnike celo odklanjati! Kir- urški oddelki uporabljajo za sepične in aseptične operaci- je eno samo operacijsko dvo- rano, enako je na porodniškem oddelku. V kletnih prostorih kirurgije se stiskajo onkološka in transfuzijska po- staja, vsak kotiček je do skraj- nosti uporabljen. Rešitev je velikih težav je samo v novih gradnjah.

Načrti so pripravljene, bol- nišnica bo zgrajena postopno. Prostor je izbran v Kandiji za tuberkuloznim oddelkom, Kir- urški in otroški oddelki z 203 ležišči besta veljala 624 mili- jonov, do leta 1965 dograjen bolniški center v Kandiji pa 806 milijonov din.

Letos je potrebnih le 160 mi- lioinov, pa se je že zataknilo 70 milijonov je prispevala do- zdaj bolnišnica, 40 milijonov republika, še vedno pa manj- ka 50 milijonov. Kje jih najti? Pot iz zagate je pokazal sam kolektiv bolnišnice. Že do le- ta 1958 se je odpovedal 6 mi- lioinom in pol iz sklada na- grad za nazidavo kuhinje. Le- ta 1959 je namenil 8 milijonov dinarjev (po obstoječih pred- stih bi jih lahko razdelil za nagrade osebju) za gradnjo 9- manovanjskega bloka. Letos

februarja pa je kolektiv na predvillnem sestanku in sin- dikalnem občnem zboru skle- nil prispevati za gradnjo no- ve bolnišnice sredstva, ki jih sicer izplačujejo za nadurno delo. Na leto se jih bo nabralo približno za 4 milijone in pol, odgovorili pa se jim bodo vse do takrat, ko bo bolnišnica zgrajena.

Na posvetovanju, ki je bilo letos na OLO, je bilo sklenje- no, naj bi primanjkljaj sred- stev krili s prispevki podjetij in samoprispevkom državlja- nov. Podjetja bi prispevala od 500 tisoč dinarjev do 4 mili- jone in pol za ves čas gradnje.

Zakaj pišemo o tem? Zato, da bi kolektivi in organi delav- skega samoupravljanja, ko bo- do razpravljali o svojem pri- spevku, s srcem in razumom premislili, za kaj dajejo pri- spevek. Vsako leto plačujemo za zdravljenje na oddelkih bol- nišnic v Zagrebu in Ljubljani znatna sredstva, ker so prostori v naši bolnici pretesni. Spomnimo se nesebičnega pri- spevka kolektiva bolnišnice, ki bo v enem letu prispeval toliko, kot v petih letih podjetje, ki bo dalo največ! Zato je prav, da na koncu ugotovimo: kolektiv bolnišnice nam je po- kazal pot iz zagate!

VLADIMIR LAMUT: »POGLLED IZ NOVOMEŠKEGA ZAPORA« (JULIJ 1942)

V nedeljo dopoldne je množica ljudi kljub slabemu vremenu napolnila prostor pred novomeškimi sodnimi zaporji, kjer so odkrili spominski kamen vsem, ki so med ljudsko revolucijo tam stopili na pot preganjanja. Spominski govor je imel upravnik Studijske knjižnice Novo mesto tov. Bogo Komelj, nato pa se je zvrstilo še nekaj recitacij in pevskih točk. Člani sekcije internancev so se po slavnosti zbrali v Vajeniški šoli in obudili spomine na leta preganjanja

„V težavah smo“

Pretekli četrtek je bila v No- vem mestu seja občinskega ljud- skega odbora. Na njej so raz- pravljali največ o finančnem stanju ObLO in o ukrepih za njegovo ureditev. Iz poročila, ki ga je prebral podpredsednik ob- občinskega ljudskega odbora Se- rgej Thorzevski, je bilo vi- deti, da bo letos občinski ljudski odbor v zelo težkem finančnem položaju, kar je posledica prejšnjih let. Lanske neopravne proračun- ske obveznosti znašajo preko 82 milijonov dinarjev. Treba jih je je kriti iz proračuna poleg red- nih izdatkov. Razen neopravni- h proračunskih obveznosti pa so ostale neopravne tudi ne- katere lanske negospodarske investicije (stadion, tržnica, uprava na zgradba ObLO) v znesku okoli 45 milijonov din, medtem ko je zašel ObLO kot investitor pri gospodarskih investicijah v težave predvsem zaradi podra- žitve gradenj in zaradi drugih obveznosti (skladišče v Bršlino, moteli na Otočcu, pošta v No- vem mestu, obrat Iskre).

V razpravi o predlogih za ure- ditev proračuna so med drugim sodelovali predsednik ObLO Ludvik Golob, sekretar okr. ko- miteja ZK Franc Pirkovič in predsednik okrajnega odbora SZDL Viktor Zupančič. Pouda- rili so, da so imela podjetja lani 2 milijardo dinarjev neizkori- Źenih sredstev, kljub temu pa so tožila zaradi neopravnanih računov občino in jo spravljala tako v še težji položaj. Kadar podjetje stoji dobro, takrat ra- do pozabi, da je za njegovo osnovanje, njegov razvoj in na- predek prispevala veliko družba in še posebej ObLO. Občinske-

mu ljudskemu odboru naj bi podjetja pomagala reševati te- žaven finančni položaj tako, da bi mu posodila potrebna sred- stva za tri leta.

Ko so razpravljali o investic- jah v objekte družbenega stan- darda, so ugotovili, da bi ostal na primer stanovanjski sklad občine letos brez sredstev, če bi občinski ljudski odbor vrnili vse obveznosti, ki za letos breme- ne ta sklad. Pri tem pa nekateri

Občinske konference žena

Se ta mesec se bodo v vseh občinah zbrale predstavnice žena na občinskih konferen- ciah. Razpravljale bodo o pro- blemih, ki tarejo ženo proiz- vjalke v industriji, v kmetijs- tvu, kmečko ženo in ženo go- spodinjstvo. Predvsem se bo- dene na teh konferencah pogo- vorile o tem, kako si bodo pri- borile v družbi prostor, ki jim pripada. Vse premalo jih je še v ljudskih odborih, v orga- nih upravljanja in v vodstvih družbenih organizacij. Prvi prežekusni kamen bodo volitve Zadrudnih svetov. V nje mo- ramo izvoliti čimveč žena, saj prav one v kmetijstvu nosijo vsaj 50 odst. bremen proizvo- dnje. Prepričani smo, da ženam na občinskih konferencah ne bo zmanjkalo gradiva za raz- pravo in da bodo odločneje kot doslej zahtevale od družbe naj jim olajša bremena v go- spodinjstvu in pri varstvu otrok, saj je oboje predpogoj za njihovo družbeno uveljav- ljanje.

naši ljudje žive v tako slabih pogojih, da je sploh čudno, ka- kovo morejo proizvajati, in da bi prav zaradi tega investicije v objekte družbenega standarda prav gotovo ugodno vplivale na proizvodnjo, morda celo bolj kot gospodarske investicije. Dose- dnja politika stanovanjske iz- gradnje ni bila najboljša, ker ni mobilizirala sredstev državlja- nov in gospodarskih organizacij, ampak v glavnem le privatna in in občinska. Tovariš Pirkovič je poudaril, da so negospodarske investicije in one v objekte družbenega standarda zelo po- trebne. Naše gospodarstvenike, ki tega ne razumejo in vidijo bodočnost le v gospodarskih investicijah (morda zato, ker sami žive v lepo urejenih življenjskih razmerah), bo treba tudi zame- njati, če ne bo šlo drugače.

Odborniki so ugotovili, da bo- mo morali vse našete težave rešiti sami. Pri tem bomo potre- bovali, še posebej pri novih gradnjah mnogo razumnosti, treznosti in smotnosti. Brene raznih kreditov naj bi prevzela podjetja, ki edina sredstva ustvarjajo, in ne občina, ki je le usklajevalec politike na svo- jem področju. Ker v podjetjih pada vse breme na proizvajalce, naj ti odločajo, kako se bodo določena sredstva porabila, in naj budno skrbijo, da bodo upo- rabljena pametno in smotno.

J. P.

VREME

od 23. III.-2. IV 1961
Neslano s pogostimi nada- vinami in hladno. V jasnih nočeh slana. Sneg do nižin je še zelo verjeten
V.M.

Kazen za vse krivce

15. marca je bilo v prostorih okrožnega sodišča v Novem mestu posvetovanje o gospodarskem kriminalu. Razen predstavnikov javnega tožilstva in notranje uprave so se posvetovanja udeležili vsi predsedniki okrajnih sodišč in nekateri predstavniki družbenih organizacij.

V razpravi po uvodnem poročilu, ki je temeljilo na zaključkih zveznega posvetovanja te vrste, so poudarili, da ob splošnem gospodarskem razvoju na Dolenjskem opazimo vedno več škodljivih pojavov, ki na ta ali druga način ovirajo razvoj, hkrati pa povzročajo večjo ali manjšo gospodarsko škodo. Ugotovili so, da je bilo več prestopkov iz vrst ljudi na vodilnih položajih (poslovođe in direktorji) in da so več kaznivih prestopkov napravili delavci raznih podjetij in tovarn. Nadalje je bilo več težjih prestopkov zaradi tega, ker so kmetije in obrtniki često zatajevali prodajo predmetov, ki so podvrženi obdavčenju. Pri tem je bilo največ prekupčevanja z živino in lesom, predvsem s sosednjo republiko.

Razumljivo je, da je bilo še več prekrškov na račun novega gospodarskega sistema. Prav ce ne so zadnje dni za naše trgovce in prodajalce zapeljivo področje. Zato je razprava še po-

sežno poudarila nevarnost takih drobnih prestopkov.

Svede je tu navedenih le nekaj primerov, ki bolj mimogrede kakor blisoveno ponazarjajo dejstva. Gre za to, da v prihodnje škodljive pojave na vseh gospodarskih področjih bolj preprečujemo. Na posvetovanju so namreč ugotovili, da so bili vsi dosežani posegi organov, ki so gospodarski kriminal raziskovali in krivcem izrekli kazni, bolj zaščitnega značaja. Često se je dogajalo, da so se tovarne skillevale na sposobnost svojih direktorjev, kadar so se ti zaradi prekrškov zagovarjali pred sodiščem, češ da bodo zadal tovarno zaprli, saj ne morejo dobiti človeka, ki bi lahko prevel direktorjevo dolžnost. Zato je sodišče pri izrekanju kazni večkrat upoštevalo

okolnosti, zaradi katerih je do prekrška prišlo, kot pa kaznivno dejanje, čeprav je šlo za veliko škodo.

Ker preprečevanje kriminala ni samo stvar treh ali štirih na sodišču ali pri organih ljudske milice, bo treba v prihodnje pritegniti še druge, ki bodo mogli že na samem mestu odkriti kazniv prestopke. Zato bo naložena organizaciji delavskih svetov, organov ljudske milice in preiskovalnih organov, inšpekcij, javnega tožilstva in sodišča, da bodo vedno in kar najhitreje odkrili prekrške in krivce (ne glede na njihov položaj) kaznovali. Le tako bo delo teh organov dobilo novo vsebino, hkrati pa se bo gospodarsko na Dolenjskem lahko bolj nemoteno razvijalo.

I. Z.

Obrtne usluge nadeženi

Pred nedavnim so volivci iz Sentjerneje ugotovili, da v središču konjereje na Dolenjskem — v Sentjerneju — ni več nobene kovača s podkovsko šolo. Edini, ki jo je imel, je obrtnik. Konjerejci so sedaj prisliljeni zatekati se h kovaču, ki nima strokovne izobrazbe, ali pa pribijajo podkve kar sami. Zaradi tega je bilo pri nas že več primerov tetanusu in tudi konji so poginili, kar je posledica zakovanega konja. Tako nastaja gospodarska škoda.

V perspektivnem načrtu našega kmetijstva predvidevamo zaradi mehanizacije zmanjšanje števila konj, nekatera dela pa bomo gotovo še precej časa opravljali s konji. Lani na primer mnogih njiv nismo mogli orati s traktorji, ker je bilo preveč padavin. S konji pa smo le nekako njihove zorali in posejali.

Tudi v mizarji je težko. Sicer imamo v Sentjerneju mizarstvo

podjetje »Podgorje«, ki pa nekaterih uslug (popravila oken, vrat) ne opravlja, češ, da je to zanje nerentabilno. Verjetno bo to res, vendar prebivalci naših krajev zaradi tega ne moremo ostati brez mizarjskih uslug. Ali naj še nadalje opravljajo obrtniki kako drugo rešitve? Dejstvo je, da imamo na določeni velikosti težav z obrtnimi uslugami. Janko Zalokar

Posestvo žadovinek in bodoči kmetijski kombinat pri Vidmu Krškem

Na Krškem polju v kmetijstvu že nastaja problem delovne sile. Vsega mladina se izobražuje in odhaja, dela v tujini. Doma ostajajo stari, za delo nesposobni. Zato kmetje ponujajo zemljo proti odplačilu kmetijskemu posestvu žadovinek. Z odkupom ponujene zemlje se posestvo hitro širi. To nastajajo velike površine, ki jih je mogoče s stroji obdelati kljub majhnim delovni sili. Kmetijsko posestvo žadovinek odprava zato veliko vlogo pri organizaciji kmetijskega kombinata v Vidmu-Krškem.

Posestvo ima sodobno urejene hleve, v katerih rade za glav goveje živine. Z nadaljnjim razvojem se bo to število še povečevalo. Posestvo je sedaj oskrbuje z mlekom obe mlekarne v Vidmu-Krškem. Predvidevajo tudi reje mesnate živine, s čimer bo preokrepila mesa v občini žadovinj. Posestvo bo hranilo živino z lastno proizvodnjo njihovih krmil.

Ce bo prišlo do večjih ponudb zemlje posestvu, bodo osnovala še druga kmetijska posostva na Krškem polju. Prvo bo v Stari vasi in bo redilo sto glav živine. D. K.

Naša rast

Letos bo Litostroj povečal proizvodnjo vodnih črpalnih naprav od 1200 na 2000 ton. Razen tega bodo začeli izdelovati hidroelektrice bagre domače konstrukcije.

Tovarna vrtnarjih gamitar in pribora »Geomashina« iz Zemu pa je prodala v ZAR 10 kompletov vrtnarjih garnitur s priborom za geološke in rudarske raziskave. Predvidevajo pa, da bodo še letos več teh naprav izvozili v Indijo, Pakistan, Egiptijo in na Cipr.

Po statističnih podatkih so 1959 v naših rudnikih nakopali 22 milijonov 733 tisoč ton premoga. Letošnji perspektivni plan predvideva, da se bo proizvodnja premoga povečala za 2.270.000 ton.

Ne recite: »v našem kraju pa nikoli nič ne pišete; rajše se odločite in nam napišite, kaj je pri vas novega!

Opozorilo

Zaradi stalnega suhega vremena obstaja nevarnost za nastanek gozdnih požarov, zlasti zaradi brezbržnosti prebivalcev, ki požigajo suho travo ob robovih gozdov, od koder preide ogenj v gozd. Opozorjamo, da je netenje ognja v gozdu ali v bližini gozda prepovedano. Varovali gozdove pred požari je dolžnost vsakega državljan! Kdor zapazi, da gozd gori, je dolžan ogenj sam pogasiti, če to ni mogoče, pa obvestiti o tem najbližjega gozdarskega uslužbenca ali katerikoli organ državne uprave, vojske ali ljudske milice.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
UPRAVA ZA GOZDARSTVO
Novo mesto

Za blagohotno opozorilo - divjaški pretep...

Catež pri Veliki Loki je znan izletniški kraj, kamor radi zahajajo domači in tuji gostje. Lep razgled na vse strani, miren in prijeten kraj privablja ljudi, pa tudi zaradi dobre postrežbe v obeh gostilnicah se marsikdo rad ustavi v tem kraju.

Med takimi sta bila v nedeljo, 12. marca, tudi dva ljubljana. Z družinama sta se vračala proti domu in se za trenutek ustavila v Ravnikarjevi gostilni na Catežu zaradi okrepčila. V gostilni je bilo ta čas tudi več fantov iz okolice, ki so se odločili precej vlnjeni prostosko obnašati iz vzrednega divjaštvja bodo prav tovrsto dobili ustrezno kazeno na sodišču, toda vprašamo se, če je samo sodnijska kazena dovolj, da se take stvari ne ponove več. Me nimamo, da ne. Potrebno bi bilo, da bi se proti takim položajem borile vse družbene organizacije in vsi, ki jim je do ugleda naših ljudi naših krajev, zlasti turističnih. V takih primerih bi bilo na mestu če bi razgrajalemi prepovedali obisk javnih lokalov, da ne bi več s svojim škrajno nekulturnim in divjaškim ponašanjem — na blati našo mladino, naših krajev in vseh ljudi. rp

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ko je tunizijski predsednik Habib Burgiba prišel na obisk v Pariz, kjer se je sestel s francoskim predsednikom de Gaullem, je govoril v glavnem o možnostih za začetek pogajanj med francosko vlado in začasno alžirsko vlado. Znano je, da je bil tak pokus storjen lani, ko so se v Melunu sestali zastopniki ene in druge strani. Pogajanja se takrat še dobro niso začela, ko so se že končala. To pot je zadeva resnejša in vzbula več unanija.

»Habib Burgiba je dobil bitko, a še ni dobil mira«, je zapisal pariški časopis »Le Monde« v naslovu. To je bil naslov poročila iz Rabata, kjer je tunizijski predsednik Burgiba po pogrebu maroškega kralja poročal predsedniku začasne alžirske vlade Ferhatu Abasu o razgovorih, ki jih je imel s predsednikom de Gaullem v Rambouilletu.

Sklenjeno je bilo torej, da se bodo zastopniki obeh strani sestali ob zenevskem jezeru, da bi storili vse priprave za začetek pogajanj. Vsi obojevalci opozarjajo, da je to šele začetek in da utegnemo pogajanja trajati več mesecev. Opozarjajo tudi, da se utegnemo pogajanja znači večkrat v sieni ulic in da bo potrebna izredna potrpečljivost, zlasti s ponuščanjem z obeh strani. Pogajanja uspejo.

Ovire so namreč velikanske. Pogledimo najprej stališče generala de Gaulle. Ta je večkrat poudaril tri glavne pogoje, ali načela: poznanost za močeta šele takrat, ko bo sklenjeno premirje, oziroma, kakor se je sam izrazil, ko bodo »pustili nože v garderobi«. Drugi pogoj:

po sklenitvi premirja je treba pustiti Alžiriji štiri leta časa, da bi se pripravila na referendum o samoodločbi. Celotno v primeru, če bi Alžirija glasovala za popolno ločitev od Francije, si Francozi oziroma de Gaulle zamisljajo nekakšno delitev Alžirije v korist tistih Francozov in morda Muslimanov, ki bi radi obdržali svoje stike s Francijo. Tretji de Gaullov pogoj: v štirih letih čakanja bi bilo treba vprašati za mnenje in nasvet vse struje v Alžiriji, preden bi ustanovili začasno vlado.

Kar zadeva začasno alžirsko vlado, je ta po svojih zastopnikih nedavno večkrat izjavljala, da nima nobenih predhodnih pogojev, ampak predlaga: »Sestavimo se in skušamo najti rešitev«. To pa ne pomeni, da voditelji alžirskega narodnoosvobodilnega gibanja ne bi imeli nobenih pogojev. Kar zadeva »poščanje nožev v garderobi«, alžirski voditelji upravičeno poudarjajo, da tega ne morejo tvegati. Zgodilo bi se namreč lahko, da se pogajanja izjalovijo in bi noži izginili iz garderobe. Tako bi alžirskemu narodnoosvobodilnemu gibanju zmanjkal edini argument, ki ga Francozi očitno poslušajo in razume, argument sile. Alžirci upravičeno opozarjajo, da je prav ta argument sploh pripravil Francozo do pogajanj.

Iz Londona je prejšnji teden prišla novica, da Južnoafriška unija »ni obnovila svojega članstva v Commonwealthu oziroma Britanski skupnosti narodov«. Z drugimi besedami to pomeni, da so premieri Commonwealtha, zbrani na konferenci v Londonu, dejansko izključili Južnoafriško unijo iz Britanske skupnosti narodov zaradi njene politike rasnega zatiranja.

Prva reakcija na izključitev Južnoafriške unije je bila ugodna. Britanski tisk je skoraj soglasno pisal, da je bila

Na pragu pogajanj

Kar zadeva začasno alžirsko vlado, je ta po svojih zastopnikih nedavno večkrat izjavljala, da nima nobenih predhodnih pogojev, ampak predlaga: »Sestavimo se in skušamo najti rešitev«. To pa ne pomeni, da voditelji alžirskega narodnoosvobodilnega gibanja ne bi imeli nobenih pogojev. Kar zadeva »poščanje nožev v garderobi«, alžirski voditelji upravičeno poudarjajo, da tega ne morejo tvegati. Zgodilo bi se namreč lahko, da se pogajanja izjalovijo in bi noži izginili iz garderobe. Tako bi alžirskemu narodnoosvobodilnemu gibanju zmanjkal edini argument, ki ga Francozi očitno poslušajo in razume, argument sile. Alžirci upravičeno opozarjajo, da je prav ta argument sploh pripravil Francozo do pogajanj.

izključitev nujna, če naj bi hoteli ohraniti enotnost Commonwealtha. Edino konservativni »Daily Mail« je nekoliko plaho pripomnil, da bodo zdaj črni v Južnoafriški uniji izgubili še tisto podporo Britanske skupnosti narodov, ki so jo doslej uživali. Toda če se spomnimo pokola v mestu Sharpeville — in prav zdaj je minilo leto dni od tega tragičnega dogodka, ko je južnoafriška policija s strelci iz pušk pobila 69 in ranila 180 črncev — bomo videli, da je bila tudi doslej »podpora Britanske skupnosti narodov« kaj jalova in neučinkovita. Potemtakem ta argument odpade. Ostanke pa moralna in pravna obsodba neločljivega režima v Južnoafriški uniji, ki se je zdaj znašel še bolj osamljen, kot je bil.

Na potrošnikov račun

Iz poročil tržne inšpekcije pri ObL v Novem mestu lahko zasledimo primere, ko so se posamezna podjetja zgedovala nad drugimi, ki so kar tekmovala v skokih za povečane cene. Kratek pregled da približno takole slika:

— občutno so tovarne podražile gradbeni material. Tako se je za 270 dinarjev zvišala cena 1 m² heraklita, proizvoda trboveljske cementarne. Tudi pod-

jetje »Benković Zagorka« je sporočilo, da bo nova cena za primerek strešne opeke 40 dinarjev, medtem ko je potrošnik lani plačal zanj le dvajset dinarjev;

— precejšnja razlika cen je pri prodaji tekstilnih izdelkov. Industrija bombažnih izdelkov iz Kranja je n. pr. povečala cene svojih proizvodov za 30 in 31 dinarjev po metru (gradl 200 in gradl 150), »Metka« — mehanična (kalnica v Celju — pa za 23 do 36 din po metru (damast ter inleci široki 80, 120 in 140 cm — prvovrstni in drugovrstni). Industrija platnenih izdelkov v Jarsah je svojim izdelkom določila sorazmerno še višje cene (brisača 46x100 je dražja za 20 dinarjev, gradl 850/120 pa za 46 dinarjev po metru);

— tudi cene drugih predmetov so se močno povečale. »Vitamin« iz Horgoša prodaja kg paprike po 550 din, kar je 80 din več od stare cene. V nekaterih prodajalnah je skok v cenah še višji (termofor Sava 2, ki ga prodaja ljubljanska »Drogerija«, je dražji za 80 dinarjev);

— precejšen porast cen so zazbeležili še v prodaji prehrabnih predmetov. Kmetijska zadruga v Semiču prodaja svoje izdelke — sir polental in surovo maslo — za 80 oziroma 60 dinarjev draže kot poprej. Tudi margarina, ki jo dobavljamo našemu trgu »Prehrana« iz Ljubljane, je za 60 oziroma 85 din dražja kot prej. Nadalje je podjetje »Zito« iz Ljubljane zvišalo cene vseh testenin za 2 odstotka.

To je samo nekaj primerov, ki ponazarjajo gibanje cen na trgu. Bržčas lahko tudi vidimo, kako se nove cene prilagajajo potrošnikovim računom. — Se vedno pa manjka v trgovski mreži kakava v prahu, ki ga podjetja zadržujejo v svojih skladiščih, da bi na račun »zadrževanja blaga« zvišala cene.

Prevrnjeni avtomobil

12. marca popoldne je osebnemu avtomobilu B-2111 na avtomobilski cesti pri Brežicah eksplodiral zadnja leva guma. Zaradi hitrosti je začelo avtomobil zanašati, zapeljal je z desne strani ceste na levo in po dva metra visokem nasipu na travnik, kjer se je prevrnil. Od petih oseb, ki so bile v avtomobilu, sta bili dve poškodovani in prepeljani v breziško bolnišnico. Na vozilu, ki ni bilo varovano, je škoda za kakih 350 tisoč dinarjev.

Gorela je sušilnica

16. marca je zagorelo v lesni sušilnici, ki je last kmetijske zadruge iz Brežic. Uspešni in hitri intervenciji gasilcev in ljudi gre zahvala, da požar sušilnice ni popolnoma uničil. Na materialu je škoda za 240 tisoč dinarjev, na su-

Kratke ZRAZNIH STRANI

Tuje časopisne agencije poročajo, da se je na severni in vzhodni fronti v Laosu še poslabšal položaj ugroženih sil generala Nosavanna. Medtem je predsednik zakonite kraljeve vlade Suvana Fuma prisel v New Delhi, kjer se je sestel s premierom Nehrujem.

V Zenevi so se obnovila trojna pogajanja o prepovedi atomskih poskusov. Delegati ZDA, ZSSR in Velike Britanije so vsi izrazili upanje, da bodo sedanja pogajanja oslabilila še zadnje ovire na poti do sporazuma o tem vprašanju. Konferenca mora doseči soglasje, še o štirih izmed 17 točk načrta sporazuma o prepovedi atomskih poskusov.

Francoška vojna mornarica je prejšnji teden v mednarodnih vodah, severno od alžirske obale, napadla jugoslovansko prevozno ladjo »Srbija« in jo odveljela v pristanišče Mers-el-Kebir. Pozneje so ladjo izpuščili. »Bavnanje francoskih vojaških orodov«, je izjavil zastopnik državnega sekretariata za zunanje zadeve, »je v popolnem nasprotju s splošno javljavnimi mednarodnimi pravili o svobodi plovbe na odprtem morju«.

Predsednik zakonite kongoske vlade Gizezua je nastrožje obsodil nedavno konferenco kongoskih samozvanih voditeljev Combeja, Kalondžija in Hea v Tananarivu na Madagaskaru. Izjavil je, da je edini rezultat konference razkosanje Konga, to pa je tisto, kar imperialisti hočejo.

V Varnostnem svetu OZN so obravnavali portugalsko nalogo v koloniji Angoli. Liberalni je predlagal Varnostnem svetu resolucijo, v kateri med drugim predlaga, naj Varnostni svet obsodi strahovalno »clear« ni klasovala nobena delovna sila. Ker pa se je izmed 17 delegatov vzdržalo glasovanja, je bila resolucija zavržena.

Kakor poroča ameriški časopis »New York Times« je predsednik ZDA Kennedy predložil svojemu kabinetu ministrski memorandum, v katerem naj bi obnovili uradna poročanja o solnični razorožitvi. 11. septembra letos. Hruščev je baje izrazil zelo ostre pripombe k temu predlogu, sočaje, da nova šestmesečna odločitev ni pametna.

Nabirajte zdravilna zelišča

Ovete, lapuh, malih marjetic, Korenine: bodoče nežekompave, sladkih korenin, trobentice, regrata (samo rumenega), pekoče koprive, repinca. Lubje: česminovih korenin. Pohižite z nabiranjem lapuhovega cvetja. Cene in navodila za nabiranje dobite pri Vaši zadrugi ali direktno pri OSAD, skladišče Novo mesto, Slavova ulica 8.

Kamen na avto..?

Večer je. Osební avtomobil brzi po cesti skozi Gornje vas proti Novemu mestu. Nedaleč od gostilne Drenik stoji ob cesti skupina otrok, med njimi morda tudi kak odrasel. Ko pripelje avtomobil mimo, pada na vozilo kamen. Voznik ustavi, steče tja, od koder je kamen priletel, in vpraša: — Kdo je vrigel kamen? — Vsí molče, tudi nekaj žena in v skupini. Dekletce, ki stoji nedaleč stran od skupine, pove, da je vrigel kamen fantek, ki je zbežal. Voznik steče v nazkazano smer in ujame grešnika v veži neke stavbe. Odvede ga do avtomobila in ga vpraša, kaj je vrigel kamen. Petletni otrok prične jokati. Takrat priteče otrokova mati, ki se zmeša nad voznikom, češ da otroka straši...

O podobnih lahkomišelnosti otrok smo že pisali. Mislimo, da bi v gornjem primeru storila mati mnogo bolje, ko bi se vozniku za otrokovo ravnanje opravičila, otroka pa posvarila, namesto da mu daje potoho. Kdo ve, kaj bo prihodnjosti? Kamen lahko prileti tisto nesrečno, če da voznik zmede, posledica pa je lahko nesreča. Mater-povsvarite otroke!!!! J. P.

Otroka kadila - in zažgala

14. marca popoldne je zagorelo gospodarsko poslopje Jožeta Grmovška iz Zakota pri Brežicah. Požar se je razširil še na sosednje gospodarsko poslopje, lasti Karla Straška. Obe poslopji sta popolnoma pogoreli. Skupno je škoda za okoli milijon in pol dinarjev. Požar sta povzročila fanti, stara štiri in pet let, ki sta v gospodarskem poslopiju kadila in vrgla ogorek v seno.

V enem dnevu 8 požarov

18. marec je bil suh in topel dan kot že vrsta dni pred njim. Lepo vreme in nepazljivost pa sta žal zahtevala kar osem gozdnih požarov. Nekateri bomo našli. Največji je bil pri vasi Maline (Bela krajina), ki je zajel okoli sto hektarjev. Požar pri Komarju vasi (Črna krajina) je zajel deset ha. Gorelo je v Votki pri Semiču, pri Petrovi vasi (Bela krajina) in v Komarčici, to je pri vasi Trebelnik (Podbočje). Vsi ti požari so nastali zaradi nepazljivosti vaščanov pri čiščenju, istega dne pa je iskra iz lokomotive kar dvakrat zažgala gozd med Zeleniškim sta postajama Kandija in Birčna vas.

ČOKOLADA
BONBONI
KEKSI

1911-1961

KRAS
ZAGREB

Petdeset let kvalitete

Po poti napredka

Na razpravah krajevnih konferenc Socialistične zveze in zborih volivcev je tudi v breški občini prišla na dan težnja po hitrejšem napredku na vseh področjih družbene dejavnosti. Skoraj povsod so občani z zanimanjem poslušali razprave o krajevni perspektivnem razvoju in jih dopolnjevali s pametnimi predlogi.

V Catežu ob Savi so volivci zborovali prejšnji mesec. Razprava se je največ ustavljala ob krajevni perspektivi (čateško področje je izrazito kmetijsko) in vasi, ki ima precej pogojev za dvig turizma in gostinstva. Socialistična zveza je tudi tam-

kajšnjim volivcem jasno razložila razvojno pot njihovega področja.

Obiskali smo predsednika krajevnega odbora SZDL na Catežu ob Savi Slavka Cetina, da bi povedal kaj več o delu Socialistične zveze in o načrtih, ki predvidevajo krajevni napredek. Dejal je:

«Ze v razpravi o posameznih postavkah občinskega družbenega plana je bilo opaziti, da se volivci strinjajo s hitrejšim razvojem in zahtevajo napredek. Zavedajo se načrtnega dela, ki ga zahteva izvajanje plana. Kmetijstvo in turizem se lahko hitreje razvijata, kot na primer industrija, ki v breški občini še ni našla, če tako rečem, pravega mesta. V kmetijstvu prehajamo na družbeni sektor. Kakor povsod bomo tudi na Catežu povečali agrotehnične ukrepe, ki naj bi veljali ne le za pšenico in travnike, ampak tudi za druge kulture.»

«Catež ob Savi ima glede na neposredno bližino Cateških Toplic nedvomno precejšnje perspektive za razvoj turizma in gostinstva. Ali bi hoteli povedati, kaj predvideva perspektivni plan za hitrejši turistični razvoj v vašem kraju?»

«Ne bi hotel omenjati samo Cateža kot prihodnje turistične postojanke, čeprav je v načrtu več stvari, ki jih je mogoče izvesti le v tem kraju in bližnji okolici. Zdravilišče v Cateških Toplicah se bo na primer povečalo za gradnjo nove restavracije. Tam bodo postavili še bencinsko črpalnico itd. Razvoj pa bi ne smel dati poudarka le ozkemu pasu ob avtomobilski

cesti, ampak bi bilo treba poskrbeti še za vasi, ki so od nje bolj oddaljene. Gre predvsem za olepšavo naselij in dobre ceste, čeprav je to le bistvena značaja; vedeti moramo namreč, da turist ne bo ostal v krajih, kjer ne bo primerne gostišča in drugih znamenitosti. Razvoj naj bi zajel sploh vsako vas.»

«In komunalna dejavnost?»

«Morda bi se dalo razpravljati samo o njej, predvsem o vodovodu. V Sobeniji vasi, Zelnem, Cerini in Dobenem plejo kapnico. Prebivalci Cerin morajo do vode tudi po 2 km daleč. Seveda bo najvažnejša naloga SZDL organizirati ljudi in za gradnjo vodovoda čimprej pričeti. Prepričan sem, da vaščane na delo ne bo treba siliti. Ljudje negodujejo, ker so silno slabi podvolni in nasipi pri avtomobilski cesti. Investitor je pustil tudi neurejene poljske poti v bližini ceste. Volivci so zato izrazili željo, naj se to vprašanje uredi. Iz njihovi vrst je tudi prišla pobuda za krajevni samoprispevek, ki ga bodo obračunavali z 1 odstotkom od davčne osnove. V preteklih letih so na ta način nabrali od 500 do 800 tisočakov. Vsekakor samoprispevek pri nas ni nova oblika zbiranja sredstev, saj je prebivalstvo že prej reševalo komunalna vprašanja z nabranimi sredstvi.»

«Sekcije se kot nova oblika dela Socialistične zveze vedno bolj uveljavljajo. Povejte, prosim, ali ste tudi na vašem terenu ustanovili sekcije in če ste jih, katere in kaj delajo?»

«Pri krajevni odboru SZDL

na Catežu smo do zdaj ustanovili sekcijo za komunalno gradnjo in sekcijo za razvoj turizma. Njihova naloga je organizirati ljudi za širšo dejavnost, pomagati povsod, kjer je zastoj, bodisi pri gradnjah ali skrbi za turizem. Ker je področje kmetijsko, bi morali ustanoviti še sekcijo za razvoj kmetijstva. — Morda bo v kongresu SZDL v Ljubljani nazikal nove smeri in nove oblike dejavnosti.»

«Izobraževanje odraslih je že malo »zastarela« novost. Kako je s tem pri vas?»

«Ljudje iz najbližjih in oddaljenih krajev radi prihajajo v večerno šolo. To naj bi bilo res samo šolsko delo. Ne zamujajo pa predavanj, ki jih prireja ljudska univerza. Doslej so poslušali štiri poučna predavanja o kmetijstvu, kmetičnem zavarovanju itd. Na splošno lahko rečem, da se precej trudijo ujeti korak s časom, kjerkoli so možnosti.»

I. Z.

MLADI ZADRUŽNIKI V BIRČNI VASI IMAJO POLNE ROKE DELA. V velikem šolskem sadovnjaku je čez 100 nizkodebelnih dreves, med drevmi pa gojijo nasad jagode. Drevesca so že povezali in pregnali voluharja, ki jim je uničil 8 sadik, posadili so zgodnji grah in redkvice. Lepo je videti vrsto obdelanih gredic s tablicami, kjer so zapisana imena in vrste posejane semena. Tudi evretileni in zelenjadni vrst sta že urejena. Dela v sadovnjaku vodi kmetijski strokovnjak tov. Dobršček iz Novega mesta, ki jih večkrat obišče. Pri težjih delih pomagajo ob nedeljah pionirjem mladinci. — Na sliki: nasmejeni pionirji pri delu

V knjigovodstvu več strokovnjakov

Novi sistem delitve dohodka nalaga kolektivom velike naloge predvsem pa zahteva skrbno gospodarjenje s sredstvi. Nemaibno vlogo pri finančnem poslovanju opravljajo knjigovodje, zato smo predsedniku Društva knjigovodij tovaršu Franju Svetnu zastavili nekaj vprašanj.

Tovariš predsednik, povejte kaj o Društvu knjigovodij in o težavah članov.

Vloga Društva knjigovodij je določena po statutu zveze, vendar smo se na Dolenjskem prilagodili našim pravičnim razmeram sploh. Poudariti moram, da je v knjigovodstvu vezan na prispevek pri opravljanju vseh vrst besedno nastanilo težave. Nemaibno se zgodi, da pod direktorjevim pritiskom ravna prav nasprotno, kot predpisujejo pravila.

Katera naloga društva je največje? Morda nekaj besed o vzgoji članov in naraščanju?

Najprej naj navedem nekaj števil. V društvu je 94 članov, od teh 4 s fakulteto in 13 s srednješolsko izobrazbo, 81 knjigovodij je petletnih. Razumljivo je, da je nadaljnja izobrazba silno potrebna. Zato je najvažnejša naloga društva, da prireja za svoje člane seminarje, tečaje in posvetovanja. Tečajji so v dveh stopnjah — višji in nižji. Z vsakega pride deset do dvajset dobrih knjigovodij in računovodij za delo v manjših podjetjih. Zanj pa se prijavlja premočno članov. Seminarji so specialna oblika izobraževanja, na kateri knjigovodje dopolnjujejo znanje s posameznih področij knjigovodstva. Posebni seminarji pa so namenjeni organom upravljanja in komisijam pri delavskih svetih. Ker je knjigovodska kadra malo, prirejamo še seminarje na ekonomskih fakultetah. Te so lahko računarska in bomo v knjigovodstvo pritegnili tudi mladinci, ki še študira. Na posvetovanjih pa se naši člani seznanjajo z novimi gospodarskim sistemom in novimi zakonik.

Decentralizaciji družbenih sredstev moramo pridodati tudi upravljanje v kolektivih. Naši proizvajalci pa čisto ne vedo, kaj so skladi, sredstva, obresti itd. Tudi zaključne račune smo najučinkoviteje rešujemo, ker so bila poročila preveč utena. Kaj pravite na to?

Res je, da smo vsičas dobivali take poročila, da jih ni bilo razumeti. Nedvomno je društvo tudi pri tem opravilo precejšnje naloge. Na posebnih seminarjih smo o sestavljanju poročil, ki naj bodo razumljiva najbolj preprosto delovali, predvsem razpravljali. Mislim tudi, da smo organe upravljanja in podobnih seminarjih uspešno seznanili s pojmi, kot so: skladi, sredstva, obresti, davjate in podobno. Tu di zaključni računi niso zanje več tuja. Zato teh ne potrjujejo formalno, ampak sklepajo o njih najprej kolektiv.

V primerih gospodarskega kriminala bi morali prav knjigovodje prvi dati znak za alarm. Ugotavljamo, da to večkrat ne drž. Zakaj?

Ne bi rad še enkrat poudarjal števil, ki sem jih povedal pri drugem vprašanju; dejansko pa pride do raznih nesporazumov in nevednosti prav zaradi nestrokovnosti knjigovodij in zato, ker ponekod še ne knjigovodnje upoštevajo. Nadaljnji vzrok za to so večkrat nejasni predpisi o poslovanju. Lahko bi rečem, da jih mnogi premočno študirajo in se z njimi seznanijo šele taktat, ko jim sodišče (če so napravili kaznivno dejanje) pove, da so zagrešili zoper ta in ta člen določenega predpisa. Bil pa je več primerov, ko knjigovodje v manjših podjetjih niso smeli brati Uradnega lista... Po vsem tem je razvidno, da je knjigovodje vsičas nezadovoljna oseba.

Ne bi rad še enkrat poudarjal števil, ki sem jih povedal pri drugem vprašanju; dejansko pa pride do raznih nesporazumov in nevednosti prav zaradi nestrokovnosti knjigovodij in zato, ker ponekod še ne knjigovodnje upoštevajo. Nadaljnji vzrok za to so večkrat nejasni predpisi o poslovanju. Lahko bi rečem, da jih mnogi premočno študirajo in se z njimi seznanijo šele taktat, ko jim sodišče (če so napravili kaznivno dejanje) pove, da so zagrešili zoper ta in ta člen določenega predpisa. Bil pa je več primerov, ko knjigovodje v manjših podjetjih niso smeli brati Uradnega lista... Po vsem tem je razvidno, da je knjigovodje vsičas nezadovoljna oseba.

1969. nekateri ObLO niso imeli dovolj razumevanja za preventivno dejavnost. Tako so morale ponekod celo manjše zdravstvene postaje kriti celotne izdatke za preventivno dejavnost iz svojih rednih dohodkov — ambulantičnih pregledov, kar je imelo za posledico, da preventivna dejavnost ni bila taka, kot bi bilo potrebno.

Društva daje ogromna denarna sredstva za zdravstveno varstvo prebivalstva, saj je bilo v lanskem letu izdanih nad eno milijardo 200.000.000 dinarjev. V novem sistemu financiranja pa bomo ob čim večjem zanimanju družbenih organov, to je upravnih odborov v zdravstvenih ustanovah in zdravstvenih svetov, s čim bolj smotrnim gospodarjenjem skušali izboljšati zdravstveno zaščito prebivalcev, zdravstvenim delavcem pa omogočiti boljše pogoje za delo. To pa bomo dosegli, če bomo sredstva pravilno uporabljali in če jih bodo zavarovane osebe izrabile le taktat, kadar jim bo zdravstvena zaščita potrebna.

Za ATC v Brežicah

V Brežicah so se pred kratkim sestali predstavniki tamkajšnjega ObLO in PRT iz Novega mesta. Razpravljali so o modernizaciji in avtomatizaciji telefonske službe na Dolenjskem, še posebej v zavarovanih področjih.

Na območju breških občine je 12 pošt s 65 uslužbenci. Precej nerazvite so pošte v Kapelah in Stari vasi ob Sotli. Tudi rentabilnost teh je nizka.

Breška pošta ima polavtomatsko telefonsko centralo, ostale pošte pa le inductorne naprave. Pošta v Brežicah ima tudi največ dela, in je problematična. Sklepi določa, da je treba čimprej začeti graditi avtomatsko telefonsko centralo, na katero bodo navezali še podokrajno telefonsko omrežje. Centrala bo imela 300 priključkov, saj je že zdaj prijavljenih okrog 180 telefonskih naročnikov. Za gradnjo enega priključka bodo porabili okrog 300.000 dinarjev. Osnovni pa bodo poseben sklad, za gradnjo. Gospodarske organizacije bodo predvidoma prispevale največ.

—sek

Trije sindikalni občni zbori

V sevniškem Jugotaninu so se na občnem zboru skoraj polnoštevilno zbrali člani sindikata. Po izčrpnih poročilih so člani razpravljali o vrsti notranjih zadev. Zanimivo je, da so največ govorili o strokovnem in splošnem izobraževanju, brez katerega ne bo več mogoče uspešno gospodariti. Kolektiv je letos prvič za dan žena obdaril žene proizvajalke. Jedrnat sklepi iz poročil in razprave bodo bogato napolnilo novemu odboru. Med njimi so, razen že omenjenega, še izboljšave v nagravjanju, HTE, oddih za delavce in vrsta drugih.

V Koptarni je 600-članski kolektiv zastopalo na občnem zboru okoli 70 delegatov. Tudi tu so bila poročila izredno bogata, še posebej poročilo predsednika Senica Mihe. Posebno vzdušje v

kolektivu in podružnici ustvarja 200 lani na nove zaposlenih ljudi, katerim posevčajo vsi mnogo skrbi. Veliko je bilo povedanega tudi o proizvodnji, delovni disciplini, obratnih sestankih, bolniških izostankih in drugem. Vsi so pohvalili delo obrata za družbeno prehrano, ki skrbi za malico v vseh treh delovnih izmenah. Nočna izmena dobi malico celo zastoj. Prvič so se resno oglašile žene in zahtevale, da podjetje bolj pomaga pri urejanju skrbništva za otroke. Najtežji so problemi varstva najmlajših, ker vrtec vseh ne

more sprejeti. Volitve so izvedli v ponedeljek, tako da so, kdo bo v tem letu vodil delo sindikalne podružnice, odločili vsi. Za obrat žaga so izvolili tudi podobor.

V krmeljskem rudniku je bilo kot že večkrat — tudi tokrat dobro in izčrpnih povedano vse o delu sindikata. Precejšnje pozornosti so bili deležni v razporeditvi osebnih dohodkov, pa tudi ostala vprašanja so temeljito razrešili. Občnega zbora se je udeležil tudi predsednik Občinskega sindikalnega sveta Sevnica, tov. Jože Pacek. —ok

Odslej: le napredni kmetje

To nedeljo se bodo začeli občni zbori kmetijskih zadrug, na katerih bodo zadržniki razpravljali o petletnih planih razvoja, o spremembi pravil, volitvah v zadržne svete itd. V kmetijstvu je predviden v naslednjih letih ogromen porast proizvodnje, to pa terja po drugi strani spremembe organov upravljanja v kmetijstvu, spremembe kmetijskih gospodarskih organizacij, pametnejše investiranje itd. Po novem bo vodil vsako KZ njen zadržni svet in UO, zadruga pa bo razdeljena na več poslovnih enot, kot: gozdarsko, lastno kmetijsko proizvodnjo, kmetijsko sodelovanje z zasebnim sektorjem (reprodukcijski material, strojne usluge, odkup, kreditna služba), ponekod pa še na transportno itd. Te poslovne enote, ki naj bi bile podobne onim v industriji, bodo imele svoj DS in UO, kamor pa so lahko voljeni le člani kolektiva, medtem ko bo v novih SZ predvidoma polovica članov

kolektiva KZ, druga polovica pa ostalih zadržnikov-zasebnikov. Po novih pravilih bo lahko član KZ le tisti privatni kmet, ki bo na svojih zemljiščih uporabljal priznana semena, zaščitna sredstva in predpisano gnojilo za umetnim gnojem, izdeloval pa bo iste kmetijske proizvode, ki so za trg najprimernejši, vendar v pogodbi s KZ. Le tak kmet bo lahko tudi upravljavec. ZS bo najvišji KZ v odloča-

nju in usmerjanju dela, spreminjal bo lahko pravila, razdeljeval poslovnim enotam del čistega dohodka itd. DS poslovnih enot bodo razpravljali o delitvi čistega dohodka svoje enote, o delu enote in ostalem. V kolektivih, ki štejejo manj kot 30 članov, bodo vsi v DS. Ustanovljeni pa bodo še področni ZS, katerih člani bo imenoval ZS zadrug na predlog zadržnikov posameznega področja. Ta ZS bo odločal o porabi gozdnega sklada, določil bo vrstni red strojnih uslug, razpravljal o oskrbi z reprodukcijskim materialom, o programih itd.

Priprave za volitve v ZS bodo končane do 9. aprila, volitve v ZS pa do 23. aprila. Člani kolektivov, se pravi stalno zaposleni pri KZ, bodo volili v DS in ZS že nekaj dni pred 23. aprilom, medtem ko bodo 23. volili privatni kmetovalci-zadržniki. Tudi kandidatsko listo bodo imeli zadržniki-zasebniki ločeno od članov kolektiva KZ.

Za vzgojo traktoristov

23. februarja se je v Podsmreki pri Višnji gori končal tečaj za traktoriste. Tečaj je organizirala okrajna kmetijska gozdarska zbornica s sodelovanjem društva traktoristov iz ljubljanskega okraja. V treh mesecih se je izločalo kar čez 50 traktoristov za strojno obdelavo polj družbenega in privatnega sektorja. Tak tečaj se je začel v Podsmreki tudi v prvih dneh marca.

Obdobje toplih pomladanskih dni, ki nas je letos presenetilo že v prvi polovici marca, je v nedeljo preknila ohladitev s snegom. — Na sliki: Motiv iz Novega mesta v ponedeljek zjutraj

Naloge komun v zdravstvu

(Nadaljevanje in konec)

V občini Brežice je 25.598 prebivalcev, 4695 aktivnih zavarovancev, 1064 upokojencev in invalidov, 5758 družinskih članov, 10.152 kmetijskih zavarovancev ali 85 odst. vseh zavarovanih oseb.

V občini Videm-Krško, s priključeno občino Senovo je 26.565 prebivalcev, od tega 5745 aktivnih zavarovancev, 1585 upokojencev in invalidov, 7213 družinskih članov, 7314 kmetijskih zavarovancev ali 88 odst. vseh zavarovanih oseb.

V občini Sevnica je 18.521 prebivalcev, od tega 2317 aktivnih zavarovancev, 1105 upokojencev in invalidov, 3770 družinskih članov, 6527 kmetijskih zavarovancev ali 77 odst. vseh zavarovanih oseb.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da pride na območju okraja Novo mesto 4,3 aktivnih zavarovancev na eno upokojenca in invalida, na območju občine Sevnica pa 6,5 aktivnih zavarovancev na

ena upokojenca in invalida, v Trebnjem 2, v Sevnici 2,4 itd.

Podatki o številu zaposlenih kažejo, da so nekatere občine v našem okraju gospodarsko slabo razvite in je število aktivnih zavarovancev v posameznih občinah glede na število prebivalcev dokaj različno, tako da znaša odstotek zaposlenih od 7-24 odstotkov. Do uveljavitve zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev je bila obremenitev zdravstvenih ustanov različna, saj so bile manjše veliko bolj obremenjene kakor v večjih gospodarskih središčih. Zato je tudi socialna zavarovanje do sedaj nekako moralo priznati v manjših zdravstvenih postajah višje cene, ker drugače bi bil ogrožen njihov obstoj. Ker pa je 1969 stopil v veljavo zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev, se je tudi v malih zdravstvenih postajah stanje bistveno spremenilo, ker se kmetijski proizvajalci močno poslužujejo zdravstvene zaščite kljub delnim doplačilom za preglede in zdravlila. Zato se je finančno stanje tudi

v manjših zdravstvenih ustanovah izboljšalo.

Ce primerjamo delo zdravstvene zaščite pred izidom zakona in sedaj, potem vidimo naslednje pokazatelje:

V letu 1959 je bilo izvršenih v okraju približno 20.000 ambulantnih pregledov za kmečko prebivalstvo, v letu 1960 pa 90.048; receptov izdanih 48.336; zdravstvenih storitev 14.711; v bolnišnicah se je zdravilo 5.566 kmečkih prebivalcev (109.767 dni). Ti podatki povedo, da so tudi manjše zdravstvene postaje mnogo bolj obremenjene kakor prej.

Ambulantno — poliklinična zdravstvena služba se v glavnem vrši v 6 zdravstvenih domovih in 10 postajah. Dobro bi bilo, ko bi v večjih gospodarskih središčih imeli zdravstveno službo organizirano tako, da bi zavarovane osebe čim manj iskale zdravstvene zaščite drugod. Zdravstveni delavci se trudijo, dogovarjajo s specialisti ter sklepijo v njimi pogodbe, da prihajajo občasno na naše področje, vendar je bilo to do ne-

pravna več ali manj odvisno od prizadevnosti upravnika zdravstvene doma ali postaje. Občinski organi pa pri tem niso veliko sodelovali, niso ugotavljali potreb in pogojev za organizacijo specializirane službe v občini.

Glede na to, da so 1960. znašali potrebni stroški samo za splošno zavarovane osebe (brez kmetijskih zavarovancev) 44.000.000 dinarjev, bodo morali ObLO dobro razmisлити, kako organizirati zdravstveno službo, da bo čim boljša, da bo čim manj izgubljena časa in čim manjša izguba narodnega dohodka.

Potrebe po zdravstvenih strokovnjakih so zelo različne. Tako imamo nekatere občine, ki imajo zaenkrat ustrezno število zdravstvenih delavcev in skrbiijo tudi za štipendiste, v nekatere občine, zlasti v Trebnjem, pa nimajo dovolj zdravnikov, medicinskih sester, niti ne patronažne in babske službe in tudi ne štipendirajo zdravstvenih delavcev, tako da bo čez čas še slabše stanje. Rešitev teh vprašanj ni stvar le zdravstvenih ustanov, ampak predvsem občine. Na manjših zdravstvenih postajah je tudi slaba zasedba administrativno-knjigovodskega osebja. Vse to otežkoča reden pregled finančnega stanja in statističnih pokazateljev. Glede na nove predpise o organizaciji zdravstvene službe, o zdravstvenem zavarovanju itd. je nujno potrebno, da se čim-

Sprejemamo naročila in dobavljamo

v najkrajšem času automobile FIAT-ZASTAVA - 600-D

KUPCI!

Ce želite nabaviti osebno vozilo Fiat-Zastava 600/D, tovorni kamionet TK in TF Zastava 1.100, tovorni kamion nosilnosti 1,5 tone — Zastava 615-B, tovorne kamione »Pionir« — 3 tone, Deutz 4,5 tone proizvedljive TAM, Maribor, in vse vrste vozil tovarne IMV, Novo mesto, se zanesljivo obrnite na

TRGOVSKO PODJETJE

»IZBIRA«

LJUBLJANA, Wolfova 1

nudi modno blago v svojih poslovalnicah:

Rokavčar, Pionir,

Nogavčar, Jelka in

Izbira

NOVO MESTO

TELEFON 70 IN 178

KJER BOSTE SOLIDNO IN HITRO POSTREZENI

prej odpravijo pomanjkljivosti, ugotovljene v preteklem letu, kajti novi predpisi bodo zahtevali natančnejše poslovanje. Ker postajajo zdravstvene ustanove finančno in ekonomsko samostojne, bo potrebno iskati vse možnosti za odpravo pomanjkljivosti in visokih izdatkov, pri tem pa zagotoviti zdravstveno varstvo prebivalcev tako, da bo ustrezalo današnjemu razvoju in medicinski znanosti.

Ce primerjamo število zdravstvenih delavcev in administrativnega tehničnega osebja v posameznih občinah in upoštevamo število aktivnih zavarovancev ter število prebivalstva, ugotovimo, da je razmerje zelo različno. Tako imamo v občini Novo mesto v ambulantno-poliklinični službi 49 zdravstvenih delavcev, 12 administrativnih in 16 tehničnih uslužbencev, v občini Cernovelj 25 zdravstvenih, 3 administrativne in 4 tehnične uslužbence, v občini Trebnje 8 zdravstvenih delavcev, 2 administrativna in 2 tehnična uslužbenca.

Zvezni zakon o organizaciji zdravstvene službe določa, da bodo zavodi za socialno zavarovanje sklepali z zdravstvenimi ustanovami pogodbe in s tem postavili odnose med zavodi za socialno zavarovanje in zdravstveno službo na novo podlago. Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu je že

pozval zdravstvene ustanove v okraju, naj pošljejo zaključne račune oz. ekonomsko-financična poročila za leto 1960 in predračune za leto 1960 ter programe vseh dejavnosti preventivno-zdravstvenega značaja, ki jih one lahko izvršujejo. Pri sklepanju pogodb z zdravstvenimi zavodi bo potrebno upoštevati zlasti naslednje:

a) število zdravnikov in njih strokovni sestav (zdravnik splošne prakse, zdravnik specialista), število ordinacijskih ur itd.,

b) ostali zdravstveni kader in njegov strokovni sestav (medicinske sestre, bolničarke, fizioterapevti itd.),

c) strokovne enote zdravstvene ustanove in njih opremljenost z medicinskimi aparati (rentgen, laboratorij, katere preiskave se lahko opravljajo itd.), d) zasedbo in opremljenost preventivnih strokovnih enot; potrebno bo sestaviti podrobne programe o tem, kakšne preventivne dejavnosti bo zdravstvena ustanova v teku leta lahko izvršila in v kakšnem obsegu, navesti plačnike ali naročnike (ObLO, gospodarske in druge organizacije in socialno zavarovanje).

SMRT na RABU
Spomin iz rabskega taborišča
Bilo je veliko inteligence, po večini iz Ljubljane in okolice vsi pripadniki in prvobitni osvobodilnega gibanja...

Tomšičevci v Suhi krajini

Marca meseca bo minilo 18 let od zgodovinskih dni osvobodilnega boja, ko je prva SNB Toneta Tomšiča skupno z ostalimi brigadami v noči od 15. na 16. marca prešla reko Krko in napadla belogardiste in Italijane v Suhi krajini.

Ob osemnajstletnici teh borb želimo na kratko opisati boje, ki jih je bila prva SNB Toneta Tomšiča od 16. do 19. marca 1943 okoli Ambrusa, Sv. Petra in Plešivice.

13. marca 1943 je bil lep sončen dan. Prva SNB Tone Tomšič se je okrog Trebelnega in Češnjic pripravljala na pohod v nove borbe. Ze več dni smo bili na oddihu, potem ko je bilo že za nami borbe za Pleterje in Metliko. Vsak dan smo vadili z orožjem in korakali v stroju. Proti večeru tega dne se je od Trebelnega preko Češnjic in dalje proti jugu raztezala dolga kolona naše brigade, na katero so padali zadnji žarki zahajajočega sonca iz Smarjete in okolice Trebelnega sta šli v isto smer tudi Cankarjeva in Gubčeva brigada.

Marširali smo vso noč. V noči od 13. na 14. marca smo prečkali železniško progo Ljubljana—Novo mesto in se naslednjega dne razporedili na položaju okoli Dobriča, Vrbovca, Jordan Kala, kjer se je okrog Dobrave že prej nahajala IV. SNB Ljuba Sercerja. Naša brigada je bila na položajih okrog Dobriča vse do naslednjega dne.

Popoldne 15. marca se je zbrala vsa brigada v Dobriču. Tukaj smo zvedeli, da gremo v Suho krajino. Z nekoliko tovariši smo v Dobriču na pokopališču obiskali grob tovariša Milka Stanka-Bajuka, doma iz Drašič pri Metliki, ki je bil namestnik komisarja I. bataljona Tomšičeve brigade in je padel 21. januarja v borbi pri Zagorici-Biču.

Na predvečer tistega dne so brigade nadaljevale pot po narčtu za napad. I. SNB Toneta Tomšiča je imela nalogo, da

napade Ambrus in vas Kal; II. SNB Matije Gubca je morala z delom svoje brigade porušiti železniško progo Grosuplje—Kočevje med Čušperk in Zdenko vasjo, z drugim delom brigade pa zaščititi položaje proti Žužemberku in Kočevju okoli Smuke in Starrega Loga; IV. SNB Ljuba Sercerja je imela nalogo, da napade belogardistično postojanko Korinj, III. SNB Ivana Cankarja pa posadko v Hočevju.

Okoli polnoči od 15. na 16. marec smo prešli Krko in se v zgodnjih jutranjih urah približali Ambrusu. Sovražna posadka v Ambrusu je štela okoli 50 Italijanov in šest 100 belogardistov pod italijanskim poveljstvom. Bili so dobro oboroženi in cel Ambrus je bil utrjen. Sovražnik je bil razporejen po posameznih hišah.

Obkolili smo Ambrus in Kal in z delom ljudi začeli loviti belogardiste, ki so spali po hišah. Prišli smo v tišini in iznenada in niso nas odkrili, dokler nismo začeli streljati na posamezne belogardiste, ki so bežali iz vasi Kal v Ambrus. Sele takrat je sovražnik v Ambrusu spoznal, da je napaden. Mirno in tihno brez mešarine je pretrgalo regljanje strojnice, pokanje pušk in ročnih bomb. Suha krajina se je prebudila iz nočnega sna.

Do jutra smo preganili sovražnika iz bunkerjev, posameznih hiš in župnišča. Zadržal se je samo še v dobro utrjeni šoli.

Podnevi smo z manjšim delom borcev obkolili sovražnika v šoli, ostali del brigade pa je šel na položaje okoli Ambrusa, Sv. Petra, Kamnega vrha in južno od Primče vas.

Okoli 10. ure so fašisti prvega specialnega bataljona črnih srajc skupaj z belogardisti, ki so šli iz Zagrada na pomoč posadki v Ambrus, padli v zasedo našega I. in II. bataljona pri Sv. Petru. Z odločnim jurijem je bil sovražnik nagnan v pahičen beg. Ubityh je bilo 11 fašistov in trije belogardisti. Zaplenili smo tri težke in tri lahke mitraljeze, 20 pušk, 1 lahki minometalec, čez 6000 nabojev in mnogo druge vojaške opreme.

Ves dan so italijanski avioni bombardirali vasi v okolici in naše položaje. Toliki so nas s topovi. Se danes so mi pred očmi prizori iz Suhe krajine v tistih dneh. Nizke hiše in gospodarska poslopja, prekrita vpadnina s slamo, so se, bombardirana od italijanskih zažigalnih bomb, brž spremenila v bakle. Avioni so popolnoma zažgali vasi: Visejec, Hrastov dol, Višnje, delno pa tudi Kamni vrh, Primčo vas, Vrh in Lopato.

Mi smo zažgali Ambrus in Bakerc, ker smo bili v teh vaseh napadeni skoraj iz vsake hiše, ki so bile polne orožja.

ijanom zmanjka ročnih bomb in da potem jurijamo na Zdenko in bunkerje okoli šole Kalže, da so imeli veliko zalogo bomb, zato dalj časa osmo mogli jurijati, ker bi sicer imeli večje izgube. V borbah v Ambrusu je imel sovražnik okoli 30 mrtvih in še več ranjenih.

Ko je general Gambara komandant 11. italijanskega korpusa v Sloveniji, dobil sporočila o partizanskih akcijah v Suhi krajini, je takoj poslal vse razpoložljive sile na pomoč

obkoljenim posadkam. Prišli so iz Kočevja, Ribnice, Trebnjega, Zdenške vasi, Žužemberka in Novega mesta.

Mnogo močnejše sovražnikove enote so s tanki in avioni napadle Cankarjevo in Sercerjevo brigado okoli Hočevja in Korinja. Zaradi premoči sovražnika sta se ti dve brigadi umaknili na nove položaje.

17. marca 1943 je sovražnik z več kot 1000 ljudmi in topovi začel prodirati od Korinja proti Ambrusu in okoli 12. uram je uspelo, da se je združil s posadko v Ambrusu. Z njimi se je naša brigada borila ves dan. Borbe so bile okoli Kamnega vrha, Sv. Petra, vzhodne strani Ambrusa, Višanskega hriba in okoli Primče vasi. V ogorčenih borbah smo sovražnika potisnili nazaj v Ambrus in Kal.

NIKO PIRNAT: Partizani in slovenska družina

NKO PIRNAT: Partizani in slovenska družina

(Nadalj. prihodnjč)

na kup. Preden so izročili orožje, je komisar vsakega uprval, ali hoče ostati v partizanih ali hoče iti domov. Nekateri so se odločili za partizane, drugi bi raje šli domov. Eden domobranec je stal ob strani in kar naprej prelagal puško iz roke v roko. Ko so vsi oddali orožje, je komisar uprval domobranca, ki je stal ob strani.

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

»Kaj pa ti, prijatelj?«

»Domobranec se je zdržnil, nato pa rekel kot bi ustrelil:«

»Pet pušk sem že izročil, še eno pa ostanem tudi jaz!«

Delo mladine v Vidmu-Krškem

Z združitvijo občine Senovo z občino Vidmu-Krško se je na tem območju osnoval močan mladinski komite za 39 mladinskih organizacij: 6 tovarniških aktovov, 12 vasiških, 4 delavske, 6 šolskih. Varnje je vključeno 1483 mladincev, izven organizacije pa jih je še 700.

Slavko Lipar

Zanimiva je ugotovitev, da je v občini zaposlenih približno 30 odstotkov mladine in da je veliko premalo zastopana v delavskih svetih in upravnih odborih, pa tudi v združenjih svetih. Mladina se močno zaveda pomena izobraževanja. Večerno politično šolo, ki jo je organiziral mladinski komite, je obiskovalo čez 40 mladincev, partijsko večerno politično šolo pa je obiskovalo 50 mladincev. Na razne časopise in revije jih je naročenih 420. Zanimivo je tudi marksiistični krožnik, ki jih mladina rada obiskuje. Končno ima mladina še druge možno-

si za izobraževanje. Preko delavske univerze je organizirala večerno srednjo ekonomsko šolo, srednjo tehnično šolo, osemletno tečaj za pridobitev ustrezne kvalifikacije.

Lepo uspehe je mladina dosegla v kulturno-prosvetnem življenju. Nastudirala je več iger: Zapanovo Micko, Jelenjeva dohtarja, Petelina, Mater, Ujeza in še druge. S temi igrami je nastopala na domačih odrih in gostovala na tujih. Mladina je pripravljala kulturne programe tudi za vse državne in druge praznike. Zlasti so bile zanimive oddaje »Pokazil kaj znaš!«. Na zvezni delovni akciji je sodelovalo 56 mladincev, s čimer je bila naša obveza izpolnjena. Okoli 400 mladincev pa je sodelovalo pri prostovoljnih delih v občini in je bilo opravljenih 10.794 delovnih ur. Tudi športna dejavnost je zelo razvibana, zlasti rokomet, odbojka, nogomet, namizni tenis, plavanje in streljanje z zrčno puško. Večkrat so organizirali tekmovanja.

Da bi mladi spoznali domovino in njene lepote, so pridelali več

izletov. Nepozabni bodo ostali spomini iz Planice, Logarske doline, Ptuj, Velenja, Maribora, Kurnoveca, Rogške Slatine, Kočevskega Roga, Pohorja, Dolenjskih Toplic, Plitvičkih jezer itd.

Delo mladine je videti odgovorno: v tovarnah, v rudnikih, v kmetijah, v združenjih, na posestvu, v organizacijah. Pri tem se nehoti spomniti gesla z naše letne mladinske konference: »Ponosno naprej, delovna mladina!«. To geslo nas bo spremljalo zlasti v jubilejnem letu naše revolucije. Obiskali bomo grobove borcev in jih uredili, vključili bomo še vno neorganizirano mladino, poživili delo v mladinskih organizacijah in naredili vse, kar bo v naših močeh.

Slavko Lipar

Sinu, bratu, fantu ali možu, ki je v vrstah JLA, pripravite največje presenečenje, če mu naročite še danes DOLENJSKI LIST!

Sindikati zblizuje upravljavce

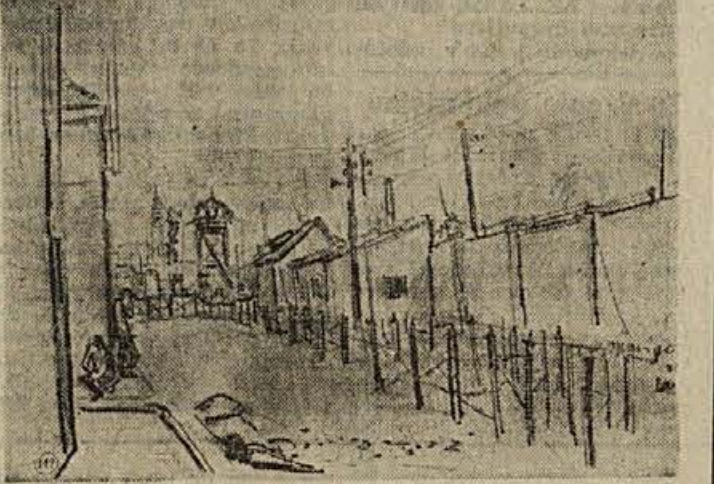
Na zadnjem občnem zboru sindikalne podružnice brežiške kmetijske zadruge so razpravljali o izboljšanju dela v sindikatu. Po združitvi kmetijskih zadrug z brežiško zadrugo bo v sindikatu kar 200 članov delavcev. Da bi bilo delo bolj uspešno in da bi se vodstvo čim bolj zblížalo s člani, bodo ustanovili sindikalne podobore v Brežicah, Cerkljah, Dobovi, Globokem in na Jesenicah. Podobore bodo vodili člani centralnega odbora pri sindikalni podružnici.

Med najvažnejšimi sklepi ob-

čnega zbora je boljša organizacija dela z mladino. Posebno skrb bodo posvetili delavskemu samoupravljanju, ki ga uvajajo v zadrugi. Ustanovili so že delavske svete in upravne odbore. Po volitvah bodo osnovali še centralni delavski svet. Prebrali so tudi poročilo o zborih proizvajalcev, kar bodo odlej uvedli med poročila.

Na občnem zboru so ustanovili tudi strelske družino. Razen strelcev bodo v okviru letošnjih praznov tekmovali tudi kegljači, šahisti in nogometaši.

ek

Vladimir Lamut: V taborišču Monigo pri Trevisu v Italiji (20. II. 1943)

Advertisement for Ivan Tavčar: GRAJSKI PISAR, Zgodovinska podoba

»Pa boš vendar ležal v blatu, predikant sleparski!« je zavpil le-ta srdit. Oba sta sekala nato s palicama proti sebi in odskakovala kakor petelina, boreča se med tabo. Pljuskala sta po luži, da so jima umazane kaplje oškropile črno obleko čez in čez. Na pomirje nista mislila niti trenutke in z bojem jima je rastlel gnev do skrajne meje. Končno se je pa vendar posrečilo kaplanu, da je nasprotnika svojega, ki je pričel poprej pešati, treščil z močnim udarcem po glavi. »Ali si jo vendar izkupil, Bartel iz Kranja?« se je razveselil gospod Vrban. »Se-daj bova pa malo kosti štela!« Predikant je brez zavesti obležal na mestu, kaplan Wurtzer pa mu je nekaj časa prav priklon mlátil po hrbtu. Ko je z zadovoljnostjo odšel, ni se predikant več gani, kakor hloh je ležal v blatu. Dolgo potem, ko je bil zmagalec papist odšel, se je Knafelj prebudil. Vlekel se je k bližnji vodi, molil psalm in tožil milemu bogu, kako ga sovražniki preganjajo. Umil si je obraz, počasi vstal in odlezel po stezi, počel slavo bogu in svetemu evangeliju, dasi ga je vse telo bolelo in koža jako štémela. Tem veselejši je korakal dalje Vrban Wurtzer. Dobil je marsikak udarec in bolela ga je marsikatera kost, ali na vse je pozabil in srečen zmage svoje je premeril stezo do vnožja svetovoliškega hriba s pravimi pomladanskimi čustvi. Na holmu je bila že zbrana množica, ki je čakala njegove maše. »Ali je gospoda z Visokega že tukaj?« je vprašal kaplan cerkovnika. In ko mu je le-ta odgovoril, da še ne, sedel je na zid in dejal: »Počakajmo!« Dolgo ni bilo treba čakati. Prikazala se je kmalu družba z Visokega. Grofica Suzana in njena družica sta sedeli na konjih. Spremljal ju je grajski pisar in nekaj obo-

roženih hlapcev, noseč na ramah dolge su-lice. Po jasi se je pomikala ta tolpeca po bregu navzgor. Grofica se je živo razgovarjala s Tolmajnarjem. Zivahno je izpregovorila: »Le vam na ljubo, gospod pisar, sem prišla v cerkev k papistom!« »Samo vam na ljubo,« je pritrjevala Agata in pri tem tako ljubko pogledala po pisarju, da je temu zrahljalo srce. Dospel so do njive, kjer se je pozno proso zibalo v polnem latju. Povprašala je grofica: »Čigava je ta njiva?« »Kapšana Wurtzerja,« je odgovoril pisar. »Tistega, ki tepta spoznavalce svetega evangelija!« je vzkliknila Agata. »Ravno tistega!« »Izpusti!« je nato Agata viknila hlapcu, ki ji je vodil konja po hribu navzgor. In izpodbodla je konja ter z divjim skokom planila v proso. Za njo je jezila tudi grofica Suzana, in konjska kopita so mela proso in v tla teptala slamo in latje. Kaplan Wurtzer pa je sedel na debeli pločci cerkvenega obzidja in smejal se je. Da se mu je treslo telo, in z rokami je tleskal po tolstih stegnih. »Ha, ha! Le mendojte! Saj ne gre meni za hno! To je vse posarjevo na Visokem, in plačana je že najemščina. Le mendojte, zverine luteranske!« Nato se obrne proti cerkovniku: »Pozvonil, Tinčel! Pozvonil, naj se prične sveto opravilo!« Odšel je v cerkev in za njim se je udrila množica in takoj zasedla vse prostore. Pred cerkvenimi vrati je prosil Jošt Tolmajnar nežno svojo gospodo, da bi se spodobno vedla v hramu božjem, da se ne bo jezil blagorodni gospod vitez Hohenburg. »Samo vam na ljubo!« je zvrgolela Agata. »Samo vam na ljubo gospod Tolmajnar!« je odgovorila Suzana še slaje. Smeje sta odšli v cerkev. Pisar pa se je naslonil ob zid in zrl v dol, kjer so se vlačile jesenske megle. Tudi v srcu je vladala jesen, in čutil je življenja težo toliko bolj, ker so ga tedaj že pretrese dvojbe o tem, kje se nahaja verska resnica. V cerkvi je pričel kaplan svojo pripoved. Motil sta ga grofica in nje tovarišica prav zelo. O spodobnem vedenju ni bilo govoric. Imeli sta svoj prostor in tam sta potevali vsakovrstne nesposobnosti. Skoraj glasno sta delali opazke svoje in namesto proti-otlarju ozirali sta se le bolj po množici. To pa ni posebno motilo gospoda Vrbanda. Stopivši na leco, poklonil se je proti otlarju in potem tudi proti mestu, kjer je sedela grofica Suzana. Obrnjeni se proti množici, je izpregovoril: »Tukaj je sorodnica škofa mojega,

ZDRAVI BOLNIM - TELEVIZORI!

Do torke opoldne smo dobili za televizijski sprejemnik, namenjen bolnikom na pljučnem oddelku novomeške bolnišnice, naslednje nove prispevke: Osnovna organizacija RK Sentjanž - 1.000 din; pionirji osnovne šole Buševa vas, p. Cerklje - 600 din; Marija Goleš, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 1 - 500 din; Delovni kolektiv IEV, Semlč - 13.400 din; neimenovani iz Trebnjega - 1.000 din; neimenovani s Podboršta - 500 din; Leopold Krive, Ponikve - 500 din; Veble Jože in Cveta s Ponikve - 1.000 din; Lado Kukemberger s Ponikve - 500 din; Stanko Sever s Ponikve - 300 din; Kováč Jože in Vera s Ponikve - 1.000 din; Alojz Medved s Ponikve - 500 din; Marija Kastele s Ponikve - 300 din; Jože Kante iz Nemške vasi - 200 din; Darinka Japelj iz Nemške vasi - 500 din; Anica Skube iz Nemške vasi - 300 din; pionirji osnovne šole v Dobriču - 6.500 din; Anton Koželj, Metlika, Vinogradniška cesta 23 - 500 din; Viktor Germovšek, gostilna Trebnje - 1.500 din. računovodstvo podjetja »Zeleznina«, Novo mesto - 2.000 din; Trgovsko podjetje »Gradišče«, Trebnje - 3.000 din; Pionirski odred »Mibe Počrvinas«, Birčna vas - 5.780 din; kolektiv tovarne Novoteks - obrat II, Metlika - 23.100 din. SKUPAJ SE JE NABRALO DO 21. marca 159.823 din. Prispevke pošljajte na naš tekoči račun: 606-70/3-24 pri Komunalni banki v Novem mestu. Pri vseh prispevkih pripišite namen nakazila: ZA TELEVIZOR BOLNIKOM TBC! Uredništvo in uprava DOLENJSKEGA LISTA

lam na onem svetu jo bo satan trglat. Tako se bo vse poravnalo!« Potem je vprašal zbrane poslušalce: »Kako se imate, ste li veliko pridelali letos?« »Malo, prav malo!« je odgovarjala množica. In Jurij izpod hrba je še klavirno pristavil: »Meni je poginila tista lisasta krava, ko se je lani, pri zadnji maši, po bregu pred cerkvijsko pašla!« »Oves nam je posebel!« so se oglašali posestniki z Bukovega vrha. Oni z Gabrške gore pa so pristavili: »Ovce so jalove in toča nam je nobila!« To je dalo Miel z Delnic povodi, da je tankim glasom potožila: »Nam je voda mlin vzela, hov, hov!« »Hov! Res hov! Slabo se vam godi! Ali pa veste tudi, zakaj?« je vprašal gospod. »Ne vemo!« je množica odgovorila. »Ne vemo!« jih je oponašal gospod Vrban. »Ne vemo! Kako je to sedaj nedolžno vse! Jaz pa povem resnico! Koliko mi plačate zanjo? Ha, ha!« »Siromaki smo, gospod oče!« so izpregovorili nekateri poslušalci. »Slabo se vam godi!« je grmel kaplan nato. Jaz vam na pravim, godilo se vam bo še slabše! In veste zakaj?« »Zakaj?« je vprašala množica.

Srečanja z ljudmi in kulturno dejavnostjo

(Nadaljevanje)

Pa se je res težko ooločiti...

Kaj bi napisali o delovnih pionirjih »Odreca Sava Kladnika« v Sevnici. Ker bo letos v Sevnici revija pionirskih in mladinskih gledališč, nas je zanimalo, če se tudi oni pripravljajo na revijo. Igralska tradicija je pri njih zelo močna. Sneguljčice, Pepelko, Jurčka, Triglavsko bajko, Desetnico, Siroto Jerico, Zvezdico zapankno, Najlepše rožo in še druge so že

Matko Matjan, predsednik okrajnega dramskega sosveta

igrali. Tovariši iz Svobode jih hvalijo; sodelujejo namreč tudi na vseh proslavah in prireditvah Svobode. In še to so nam povedali, da prebivalstvo sprejema mladinske prireditve z zanimanjem in zadovoljstvom. Posebno razveseljuje to, da prireditve sami vodijo in se ob delu režiserjev pripravljajo na kasnejše samostojno delo v dramskih sekcijah. Na reviji bodo prikazali »Mačeho in pastorko«. V okviru programa Jugoslovanskih pionirskih iger pa bodo nastupili »Lepoto in zver«.

Prišel nam je v roke njihov »Letošnji plan dela«. Malo smo poskili vanj in si izpisali le nekaj točk:

- c) gostovanje z obema igrarica pri sosednjih okrajih; občin;
 - d) nastopi s krajšimi prizorički na solških proslavah državnih in pionirskih praznikov;
 - e) sodelovanje z dramsko skupino Svobode pri njenih prireditvah;
 - f) recitacijski nastopi in literarna večer, kjer bomo brali svoja dela;
 - g) v odrednem glasilu bomo objavili kratke prizorčke, ki jih bomo sami napisali;
 - h) vsak teden bomo študirali »Kako igrati in režirati«.
- Pa naj kdo reče, da niso vsestranski! To, kar smo našli, je seveda le del, saj tudi prepevajo, imajo skupine marionetnih in ročnih lutk in, kar je glavno, čeprav naplsem nazadnje — pridno se učo. O vsem tem pa kdaj drugič.

Tovarišica, imate Bevko?

Prijazen je Anica Mikec, knjižničarka trebanjske knjižnice, odgovarjala na vprašanja mladih bralcev. Anica je zapo-

slena v tovarni Novoteks v Novem mestu. Ni poklicna knjižničarka niti še ni bila na knjižničarskem tečaju. Ljubezno do knjig jo je kot toliko naših skromnih knjižničarjev uvrstila med tiste kulturnoprosvetne delavce, ki zbirajo okoli sebe velik krog ljudi. In tako je tudi v Trebnjem. 542 izposojevalcev si je v letošnji sezoni izposodilo že 2153 knjig. Knjižnica je namrečena v majhni sobi Doma ljudske prosvete in ima prost dostop do knjig. Citalnice ni, tudi ni toliko prostora, da bi bralec poselel in prelistal po knjigi, predno jo vzame. V knjižnici je 1835 knjig. Povprečni letni prirastek 90 knjig. Malo. O nabavi novih knjig odloča nabavni svet knjižnice. Pri-manjkuje revij, po katerih bralec vse bolj sprašuje. Za nabavo ni denarja. Občinski ljudski odbor knjižnico podpira, drug nihče. Letna dotacija: 100.000 dinarjev.

Alli bo letos trebanjska knjižnica prosvetnega društva »Josip Jurčič« dobila status občinske knjižnice s primerno redno dotacijo? Ali bo dobila kulturne prostore? Škoda, da o tem ne morejo odločiti ne knjižničarka ne občinska knjižnica. Sicer pa: zagotovili so!

Kako iz nič nastane klub

Spomladi 1960 se je sestel žužemski svet Svobod. Dnevni red: ustanovitev kluba. Na mah je vse prevzelo navdušenje za »novo obliko dela«. Sprejeli so sklep. Klub v Žužemlju. To zveni zelo moderno. »Skoraj predznanje, je morda kdo šepnil sam pri sebi. Naglas tega ni nihče izrekel, ker se je bal, da bi mu drugi pritrdili: »Res, ne morete! Prostor, oprema, program. Ničesar ni bilo. Pa je nekdo predlagal, naj klub vodi

Srečko, ker ima največ smisla za to. Kar oddahnil so se, ko so imeli vsaj nekaj otpljivega. Se so sejali in ko so se razšli, so že vodeli, da bodo klub imeli. Drugo jutro so pritisnili na ključke. Na občini (takrat je bila še v Žužemlju), pri predsedniku SZDL in v kmetijskih združenjih.

Začeli so v majhnem prostoru s štirimi mizicami in šahovskimi večeri. Avgusta jim je SZDL kupila televizor. Obiskovalcev je bilo čedalje več. Prostor je postal tesen. V novembru so se preselili v večje. Danes je v žužemskem klubu prijetno: televizor, radio, prijetne garniture miz in stolov, knjižne vitrine in v njih preko tisoč knjig, na stenah slike, zavese na oknih. Klub je odprt redno 4-krat na teden. Obiskan je dobro. Le program bodo morali še izpopolniti. O tem že razmišljajo. Tako izgleda, če se besede razumevanja odločujočih činite-ljev spremenijo v dejanja.

Namen je dosežen

Na zaključku letošnje sezone dramskih prireditev bosta dve reviji. Priprave na terenu se bližajo koncu. Se dober mesec nas loči od večera, ko se bo predstavila prva skupina. Naš obisk pri predsedniku okrajnega dramskega sosveta Matku Matjanu je bil kratek. Na okrajnem svetu so povedali, da so njegove izkušnje, ideje in iznajdljivosti v veliki meri pripomogle uresničiti program dramske dejavnosti. Predsednik Matjan je dolgoletni kulturnoprosvetni delavec. 35 let nazaj — tja v študentska leta — se gajo začeli njegovega udejstvovanja. Odlikuje ga velika organizacijska sposobnost. Začel je kot igralec, zatem režiser in kulturni aktivist. Dolga je vrsta iger, ki jih je režiral. Skozi

bogato prakso in seminarje se je strokovno izpopolnjeval. Ko je leta 1957 prišel v Videm-Krško, se je takoj vključil v delo. Režiral je, pripravil proslave, organiziral in vodil režiserske posvete in tečaje. Ze drugo leto je predsednik dramskega sosveta. Njegovi nasveti, ki jih je vedno pripravljen dati, so koristili že vrsti mlajših režiserjev in igralcev. Kmalu po prihodu v Krško je bil tudi izvoljen za predsednika občinskega sveta Svobod in PD, kar je še danes.

Skopi podatki o človeku, ki ni nikoli skoparil s svojimi silami, ko je šlo za rast množične kulture. Se te smo morali dobiti večino drugje. To sicer ni bilo težko. Dobra delavca in uspešno delo vsakdo pozna. Zanj potrjuje to še srebrno odlikovanje »Svobode«, s katerim ga je nagradila Zveza SPD Slovenije. Namen dramskih revij je tovariš Matjan označil z besedami: »V priprave za revije smo skušali zajeti čimveč igral-skih skupin, kar se nam je v glavnem posrečilo. Pomen revije ni v nastopih v Sevnici in v Vidmu-Krškem, ampak v obsegu nastopov, ki so bili pred revijami v vseh krajih našega okraja. Vsek režiser in igralec je storil, kar je največ mogel, za dober uspeh.«

Zapiski pred rojstvom

6 ur na teden se pripravljajo svoje rojstvo novoustanovljeni 40-članski mešani pevski zbor Svobod »Dušan Jerbe« v Novem mestu. Rojstni dan — javni nastop — še ni določen. Ko pa jih slišimo na vajah, vemo, da ni več daleč. Nič ni torej napak, če o njih spregovorimo, še preden so se predstavili publiki. Saj že delajo in to je celo važnejše kot nastop sam. Program glasbenega izobraževanja se

uresničuje. Proti koncu lanskega leta so se zbrali. Sami mladi ljudje. Vsa kod njih je že prepeval, nekateri celo po notah. V zbor jih je združilo veliko veselje do glasbenega izpopolnjevanja. Od prvega tede veda, da je študij zahteven in da so nastopi šele druga točka programa. Disciplin glede prihajanja na vaje in pri delu je na višku. Popuščanja ni. Vsa torka moška pevstva vaja, ob sredah ženska pevstva vaja in nato v četrtek ves zbor. Tako teden za tednom. V razgovoru nam je iniciator in vodja zbora Ernest Jazbec našel nekaj skladb, ki jih študirajo S. Mihelič: Pesem mladinskih delovnih brigad; C. Pregelj: Balada; A. Srebrnjak: Pesem; B. Donatti: Gagliardmadrigal in druge. Zahtevna dela, ki terjajo največjo prizadevnost vsakega posameznika.

Poleg tisto strokovnega dela obsega program še estetsko glasbeno vzgojo in širše poznavanje glasbenega ustvarjanja. Zbor raste na novih zasnovah in pojmovanju glasbene dejavnosti. Zato lahko verjamemo, da bo uspel, se širil in postal eden najkvalitetnejših vokalnih zborov Dolenjske.

(Dalje prihodnjic)

France Siana: Poho

Levstikove nagrade za 1960

Literarna žirija, ki so jo sestavljali književnik M. Klodčič in Mitja Mejak, profesor dr. Helena Stupanova kot član založniškega sveta in Zorka Peršič kot član založniške redakcije, je soglasno predlagala za prvo nagrado Branka Jurca zbirko ertic »Okoli in okoli«.

Črvice zajemajo snov iz sodobnega otroškega sveta, pričajo o dobrem poznavanju ambience otroškega življenja in nepristilno iz-povedujejo etično poučno. Pisateljica je znala srečno preplesti realni in fantastični svet, tako da se je približala sodobnemu tipu pravljicnosti. Stil je svež in domise-ljen.

Za drugo nagrado je žirija soglasno predlagala zbirko humor-estkane »Mimo dnevnega narčja«. Humoreske iz sodobnega življenja in nepristilno iz-povedujejo etično poučno. Pisateljica je znala srečno preplesti realni in fantastični svet, tako da se je približala sodobnemu tipu pravljicnosti. Stil je svež in domise-ljen.

Likovna žirija za podelitev Levstikovih nagrad za izvirne ilustracije, ki so jo sestavljali prof. I. Lisaveta Čopičeva, akademska slikarja Drago Vidmar in France Mihelič kot član založniškega sveta in Ivan Potrč kot član založbene redakcije, je predlagala za nagrado naslednji kandidat: Marlenko Stupca za ilustracijo C. Colodiljevega »Ostržka« in Ančka Gosnik-Godec za ilustracijo treh knjig: E. Peroci »Pitčke so odle-tale«, Andrejke Martič »Peček in gozd« in Charlesa Perraulta »Vil«.

Marlenka Stupca je izoblikovala za znano in že pogosto ilustrirano italijansko pravljico »Ostržku« izvirne ilustracije, ki z mnogimi majhnimi in nevsiljivimi prizori ali posameznimi predmeti dopolnjuje besedilo. Ilustracije same so poudarjajo pravljici značaj zgodbe in v svojo šegavo noto nekotiko zabrisujejo večih močno didaktično besedilo. Risbe in barvne sličice so skrbno izbrane, raznolike in dokazujejo tenak postih za svet otroka, ki mu je »Ostržek« namenjen. Oblikovno enotne in prečiščene dosežejo ilustracije v barvnih sličicah svoj višek. Estetski vtis celote pa podpira še lepa oprema knjige.

Ančka Gosnik-Godec je pokazala v svojih ilustracijah veliko poznavanje otroške fantastije, ki ji nudi bogato snov v nadaljnje raz-polevanje. Njene ilustracije pod-pirajo čustveno topino zgodbe, tako da otroka ganeta obenem tekst in podoba. Ilustratorjino ustvarjalno domišljijo dokazujejo mnogi grafično lepo podani prizori. Vedno bolj izdelan likovni prijem, z barvami podpira pravljicnost in zelo skrbna izdelava dajejo celim trem knjigam še večjo vrednost. Vari-acije na temo »drevesa« in sku-pinski prizori so samostojne likovne stvaritve, ki pripravovano snov prav uspešno razširjajo.

Žirija za poljudno-znanstveno književnost: dr. Svetozar Hleščič, dr. Milko Kos, dr. inf. France Avčin kot član založniškega sveta in Ciril Trček kot član založbene redakcije, je predlagala za nagrado naslednji kandidat: Marlenko Stupca za ilustracijo C. Colodiljevega »Ostržka« in Ančka Gosnik-Godec za ilustracijo treh knjig: E. Peroci »Pitčke so odle-tale«, Andrejke Martič »Peček in gozd« in Charlesa Perraulta »Vil«.

Marlenka Stupca je izoblikovala za znano in že pogosto ilustrirano italijansko pravljico »Ostržku« izvirne ilustracije, ki z mnogimi majhnimi in nevsiljivimi prizori ali posameznimi predmeti dopolnjuje besedilo. Ilustracije same so poudarjajo pravljici značaj zgodbe in v svojo šegavo noto nekotiko zabrisujejo večih močno didaktično besedilo. Risbe in barvne sličice so skrbno izbrane, raznolike in dokazujejo tenak postih za svet otroka, ki mu je »Ostržek« namenjen. Oblikovno enotne in prečiščene dosežejo ilustracije v barvnih sličicah svoj višek. Estetski vtis celote pa podpira še lepa oprema knjige.

Ančka Gosnik-Godec je pokazala v svojih ilustracijah veliko poznavanje otroške fantastije, ki ji nudi bogato snov v nadaljnje raz-polevanje. Njene ilustracije pod-pirajo čustveno topino zgodbe, tako da otroka ganeta obenem tekst in podoba. Ilustratorjino ustvarjalno domišljijo dokazujejo mnogi grafično lepo podani prizori. Vedno bolj izdelan likovni prijem, z barvami podpira pravljicnost in zelo skrbna izdelava dajejo celim trem knjigam še večjo vrednost. Vari-acije na temo »drevesa« in sku-pinski prizori so samostojne likovne stvaritve, ki pripravovano snov prav uspešno razširjajo.

Žirija za poljudno-znanstveno književnost: dr. Svetozar Hleščič, dr. Milko Kos, dr. inf. France Avčin kot član založniškega sveta in Ciril Trček kot član založbene redakcije, je predlagala za nagrado naslednji kandidat: Marlenko Stupca za ilustracijo C. Colodiljevega »Ostržka« in Ančka Gosnik-Godec za ilustracijo treh knjig: E. Peroci »Pitčke so odle-tale«, Andrejke Martič »Peček in gozd« in Charlesa Perraulta »Vil«.

Marlenka Stupca je izoblikovala za znano in že pogosto ilustrirano italijansko pravljico »Ostržku« izvirne ilustracije, ki z mnogimi majhnimi in nevsiljivimi prizori ali posameznimi predmeti dopolnjuje besedilo. Ilustracije same so poudarjajo pravljici značaj zgodbe in v svojo šegavo noto nekotiko zabrisujejo večih močno didaktično besedilo. Risbe in barvne sličice so skrbno izbrane, raznolike in dokazujejo tenak postih za svet otroka, ki mu je »Ostržek« namenjen. Oblikovno enotne in prečiščene dosežejo ilustracije v barvnih sličicah svoj višek. Estetski vtis celote pa podpira še lepa oprema knjige.

Ančka Gosnik-Godec je pokazala v svojih ilustracijah veliko poznavanje otroške fantastije, ki ji nudi bogato snov v nadaljnje raz-polevanje. Njene ilustracije pod-pirajo čustveno topino zgodbe, tako da otroka ganeta obenem tekst in podoba. Ilustratorjino ustvarjalno domišljijo dokazujejo mnogi grafično lepo podani prizori. Vedno bolj izdelan likovni prijem, z barvami podpira pravljicnost in zelo skrbna izdelava dajejo celim trem knjigam še večjo vrednost. Vari-acije na temo »drevesa« in sku-pinski prizori so samostojne likovne stvaritve, ki pripravovano snov prav uspešno razširjajo.

Žirija za poljudno-znanstveno književnost: dr. Svetozar Hleščič, dr. Milko Kos, dr. inf. France Avčin kot član založniškega sveta in Ciril Trček kot član založbene redakcije, je predlagala za nagrado naslednji kandidat: Marlenko Stupca za ilustracijo C. Colodiljevega »Ostržka« in Ančka Gosnik-Godec za ilustracijo treh knjig: E. Peroci »Pitčke so odle-tale«, Andrejke Martič »Peček in gozd« in Charlesa Perraulta »Vil«.

Marlenka Stupca je izoblikovala za znano in že pogosto ilustrirano italijansko pravljico »Ostržku« izvirne ilustracije, ki z mnogimi majhnimi in nevsiljivimi prizori ali posameznimi predmeti dopolnjuje besedilo. Ilustracije same so poudarjajo pravljici značaj zgodbe in v svojo šegavo noto nekotiko zabrisujejo večih močno didaktično besedilo. Risbe in barvne sličice so skrbno izbrane, raznolike in dokazujejo tenak postih za svet otroka, ki mu je »Ostržek« namenjen. Oblikovno enotne in prečiščene dosežejo ilustracije v barvnih sličicah svoj višek. Estetski vtis celote pa podpira še lepa oprema knjige.

Ančka Gosnik-Godec je pokazala v svojih ilustracijah veliko poznavanje otroške fantastije, ki ji nudi bogato snov v nadaljnje raz-polevanje. Njene ilustracije pod-pirajo čustveno topino zgodbe, tako da otroka ganeta obenem tekst in podoba. Ilustratorjino ustvarjalno domišljijo dokazujejo mnogi grafično lepo podani prizori. Vedno bolj izdelan likovni prijem, z barvami podpira pravljicnost in zelo skrbna izdelava dajejo celim trem knjigam še večjo vrednost. Vari-acije na temo »drevesa« in sku-pinski prizori so samostojne likovne stvaritve, ki pripravovano snov prav uspešno razširjajo.

Žirija za poljudno-znanstveno književnost: dr. Svetozar Hleščič, dr. Milko Kos, dr. inf. France Avčin kot član založniškega sveta in Ciril Trček kot član založbene redakcije, je predlagala za nagrado naslednji kandidat: Marlenko Stupca za ilustracijo C. Colodiljevega »Ostržka« in Ančka Gosnik-Godec za ilustracijo treh knjig: E. Peroci »Pitčke so odle-tale«, Andrejke Martič »Peček in gozd« in Charlesa Perraulta »Vil«.

Marlenka Stupca je izoblikovala za znano in že pogosto ilustrirano italijansko pravljico »Ostržku« izvirne ilustracije, ki z mnogimi majhnimi in nevsiljivimi prizori ali posameznimi predmeti dopolnjuje besedilo. Ilustracije same so poudarjajo pravljici značaj zgodbe in v svojo šegavo noto nekotiko zabrisujejo večih močno didaktično besedilo. Risbe in barvne sličice so skrbno izbrane, raznolike in dokazujejo tenak postih za svet otroka, ki mu je »Ostržek« namenjen. Oblikovno enotne in prečiščene dosežejo ilustracije v barvnih sličicah svoj višek. Estetski vtis celote pa podpira še lepa oprema knjige.

Vesti iz Loke pri Zidanem mostu

Fred nedavnim je bila v Loki pri Zidanem mostu seja upravnega in nadzornega odbora PD »Primož Trubar«, na katero so bili povabljeni zastopniki množičnih organizacij in šole.

Predsednik društva tov. Bogovič je v poročilu nakazal nove poti kulturnega udejstvovanja. Ne bomo več skrbeli le za igre, vokalne in instrumentalne koncerte, kot je bilo do sedaj v navadi, pač pa bomo skušali v prihodnje prirediti tudi zabavne, recitacijske in podobne večere ter likovne razstave.

Tov. Molan je dal še nekaj smernic za pripravo na dramske in pevске revije, ki bodo maja v Krškem, Crnomlju in Novem mestu.

V začetku marca je PD Primož Trubar uprizorilo Novocano dramo »Veleja«. Dvorana je bila pri obeh predstavah zasedena. Razen starih igralcev je nastopilo precej novih, predvsem mladincev, ki pa so se v posameznih vlogah dobro izkazali in želi priznanje občinstva. Vsi so dobro igrali, tako da ni

mogoče reči, kdo je bil naj-boljši. Vsem igralcem kakor tudi režiserju Milnarju čestitamo. Na željo gledalcev bodo igro ponovili in morda tudi gostovali z njo v sosednjih krajih.

Robinzoni in dekleti

so prijetno razvedrili v sčolo- to večer Sevnčane v domu TVD Partizan. Gostovanje celjskega gledališča je že od nekdaj začelna prireditven v Sevnici in tako so ljudje v soboto večer do radnega kutička nepolniti dvorano. Kljub nekaj višji ustopni pa so ljudje mnenja, da naj bi bile take kvalitetne prireditve pogostejše. To je dokaz, da bi lahko domača Svoboda pogosteje organizirala take večere.

Še več takih prireditev

Prejšnji teden so bili Krmeljčani in Boštanjčani prijetno presenečeni. V Boštanju je v okviru delavske univerze predaval tovariš Tavčar in prikazal vrsto lepih slik s potovanja po Skandinaviji. V Krmelju pa je predaval o minuli svetovni razstavi v Bruslju. Obkrat sta bili dvoranj polni, prebivalci pa nad izvajanje navdušeni.

Iz Sveta Svobod in prosvetnih društev v Sevnici

Na zadnji seji sveta prejšnji teden so se člani temeljito pogovorili o pripravah za pevsko in dramsko revijo. Pevska revija (nastop najboljših zborov) bo še v aprilu, dramske sekcije pa se bodo pomerile v maju. Oboje terja seveda veliko priprav in dela. V svetovnih je prišlo do nekaterih sprememb, da bi delo teklo še bolj in da bi posamezne članke razbrezili z vključitvijo novih.

Levstikovi aforizmi

Kar ves narod govori, ni rado laž.

Mladi ljudje radi zančujejo starega človeka. Ne pomislijo, da stara kost je modrost.

Lepoznanstvo je vedno bilo in bo začetek in podlaga narodnemu in jezikovnemu izobraževanju.

Mladina draga! Pomni si to slovenski jezik ni za to na svetu, da bi ga ti za uho bila. Vemo, da se stoprav učiš, in da zatorej dovršenega dela še ne moremo iskati pri tebi; a tudi to vemo, da bi se bilo učiti in truditi vse drugače, nego se tebi hoče. Najhuje de kej resnobe, vse je sama človeku to, ker ni videti ni-igraca. Zatorej te prosimo, da se resneje učš, dokle si še mladina, a kadar sebe naučš, potlej skušaj druge učiti. Kaj, ti ako slepec slepca vodi, oba v jamo padeta, in kdor se v mladosti ne lika in ne gladi, ostane robat do starosti.

Slovensko slovstvo mora biti vjen in ven, kar je največ mogoče, narodno; dvigati se mora iz naroda in zopet sezati v narod, kakor vodometov curek pada nazaj, odkoder vstaja, kakor masti drevo z listjem tisto zemljo, iz katere je po-gnalo.

Na mladino je uprto naše upanje; toda mladina mora premisliti, da se potem nikoli več ne povrne mnogo prilik zornih let, v katerih je treba sejeti, da se žito v klasje vreteni v moški dobi, v kateri ni uka, temveč trud in delo; mladina mora premisliti, da nima samo ona pravice do svojih

moči, ampak ves narod, vsa domovina, za katero se morajo njeni sinovi truditi, ako si ne mislijo vesti grdo ogrešiti.

TISK V METLIŠKI OBČINI

Komisija za tisk in propagan-do pri občinskem odboru SZDL v Metliki je pred kratkim obravnavala na seji vlogo in pomen tiska. Ob tej priložnosti so se pogovorili tudi o razširjenosti tiska v občini. Statistika kaže, da je na prvem mestu Kmečki glas z 913 naročniki, na drugem Dolenjski list s 688 naročniki (zadaj jih je že čez 700), na tretjem Delo z nekaj več kot 200 naročniki. Ostali časopisi in revije imajo znatno manj bralcev. Tudi pionirski listi imajo veliko naročnikov. Vsako g-spodinjstvo, v občini jih je čez 1600, prejema najmanj dva časopisa, saj je vseh naročnikov okoli 4000.

Komisija je razpravljala tudi o razširjenosti knjig Prešernove družbe in Kmečki knjige. Pred leti je bilo na knjižnice

Nedelja v Zabukovju

Prosnetno društvo Bohor v Zabukovju, ki je bilo včasih sila delavov, je popustilo v delu. Glavni vzrok temu je odhajanje mladine v industrijska središča, ker upa, da si bo s stalnim rednim zaslužkom udobneje uredila življenje, kot ga ima v hribovskih zaselkih.

Toda na njihova mesta že stopajo pionirji. To so dokazali v nedeljo, 12. marca, ko smo proslavljali dan žena. Za ta praznik so pripravili primeren program in ga odlično izvedli. Udeležba na proslavi je bila presenetljiva, menda ni ostala doma niti ena žena ali mati. Navzoče so razveselili pionirji z lepimi prizorički, deklamacijami in pe-

jem. Po končani proslavi pa so povabili žene in mamice v lepo okrašeno učilnico in jim ponudili okusno malico. Prispevke za pogostitev so zbrali pionirji sami. Vse žene so bile zelo presenečene nad veliko pozornostjo pionirjev. Ob odhodu so obju-bile, da se bodo tudi drugič zelo rade odzvale, če jih bodo le še povabili.

A. K.

Pesnik o knjigi

Kdo si, bralec, ki boš bral moje pesmi čez sto let?

Ne morem ti poslati ne ene roče od tega bogastva pomladi, ne enega pramena zlate iz oblakov tam gor!

Odpiri svoje duši in pogled naokoli. Iz svojega evetočnega vrta naberi duhčete spomine na rože, ovenele pred sto leti.

V radosti svojega srca žni živo radost, ki je pela nekdo po mladno jutro in pošiljala vesel glas preko stoletja.

RABINDRANATH TAGORE, indijski pesnik

70 LET PISATELJICE MARIJE KMETOVE

Po rodu je iz Sentlovrenca ob Temenici na Dolenjskem. Sodelovala je v mnogih revijah, v samostojnih knjigah je izšlo šest njenih del, prevedla pa je tudi 20 knjig.

»Lepo se vam zahvaljujem za čestitko in pozornost ob žalosni starostni obletnici«, je dejala, in dodala: »Let nazulic vsem vitaminskim opombam ni moči utajiti...«

Slovenska pisateljica Marija Kmetova — literarna kritika sodi o njenih delih, da so med najboljimi, kar so jih napisale slovenske pisateljice — domuje zdaj, v jeseni svojega življenja, v Ljubljani na Prulah — v družini univ. prof. dr. Strojnika.

»Tudi jaz sem dolenski patriot, uprav močno navdušena za Dolenjsko,« je še dodala.

»Rodila se je v družini kentlovrenskega učitelja. Tudi njen ded je bil učitelj stare šole — šolmašter in organizist. Kmetovi so prava učiteljska družina, njen brat je postal učitelj in dve sestri tudi.

»Solo v Sentlovrencu je pomagal graditi moj stric, moj oče Vinko pa je bil v njej pr-

mu-Krškem. V vseh občinah so takoj po omenjenem posvetovanju resno pristopili k delu. Težave se obetajo je pri finančnih sredstvih, ki bodo letos še manjša, kot so bila lani, v posameznih občinah pa jih sploh ni. Nekateri sveti SPD bodo morali delno ali pa v celoti odstopiti od sprejetih programov dela, ker nimajo najnujnejših sredstev. Če se odnosi do kulturnoprosvetne dejavnosti Svobod in prosvetnih društev ne bodo spremenili, bo nastala škoda, ki je morda ne bo mogoče popraviti. In kaj bo potem? Premisliti je treba pravočasno.

mu-Krškem. V vseh občinah so takoj po omenjenem posvetovanju resno pristopili k delu. Težave se obetajo je pri finančnih sredstvih, ki bodo letos še manjša, kot so bila lani, v posameznih občinah pa jih sploh ni. Nekateri sveti SPD bodo morali delno ali pa v celoti odstopiti od sprejetih programov dela, ker nimajo najnujnejših sredstev. Če se odnosi do kulturnoprosvetne dejavnosti Svobod in prosvetnih društev ne bodo spremenili, bo nastala škoda, ki je morda ne bo mogoče popraviti. In kaj bo potem? Premisliti je treba pravočasno.

mu-Krškem. V vseh občinah so takoj po omenjenem posvetovanju resno pristopili k delu. Težave se obetajo je pri finančnih sredstvih, ki bodo letos še manjša, kot so bila lani, v posameznih občinah pa jih sploh ni. Nekateri sveti SPD bodo morali delno ali pa v celoti odstopiti od sprejetih programov dela, ker nimajo najnujnejših sredstev. Če se odnosi do kulturnoprosvetne dejavnosti Svobod in prosvetnih društev ne bodo spremenili, bo nastala škoda, ki je morda ne bo mogoče popraviti. In kaj bo potem? Premisliti je treba pravočasno.

mu-Krškem. V vseh občinah so takoj po omenjenem posvetovanju resno pristopili k delu. Težave se obetajo je pri finančnih sredstvih, ki bodo letos še manjša, kot so bila lani, v posameznih občinah pa jih sploh ni. Nekateri sveti SPD bodo morali delno ali pa v celoti odstopiti od sprejetih programov dela, ker nimajo najnujnejših sredstev. Če se odnosi do kulturnoprosvetne dejavnosti Svobod in prosvetnih društev ne bodo spremenili, bo nastala škoda, ki je morda ne bo mogoče popraviti. In kaj bo potem? Premisliti je treba pravočasno.

mu-Krškem. V vseh občinah so takoj po omenjenem posvetovanju resno pristopili k delu. Težave se obetajo je pri finančnih sredstvih, ki bodo letos še manjša, kot so bila lani, v posameznih občinah pa jih sploh ni. Nekateri sveti SPD bodo morali delno ali pa v celoti odstopiti od sprejetih programov dela, ker nimajo najnujnejših sredstev. Če se odnosi do kulturnoprosvetne dejavnosti Svobod in prosvetnih društev ne bodo spremenili, bo nastala škoda, ki je morda ne bo mogoče popraviti. In kaj bo potem? Premisliti je treba pravočasno.

mu-Krškem. V vseh občinah so takoj po omenjenem posvetovanju resno pristopili k delu. Težave se obetajo je pri finančnih sredstvih, ki bodo letos še manjša, kot so bila lani, v posameznih občinah pa jih sploh ni. Nekateri sveti SPD bodo morali delno ali pa v celoti odstopiti od sprejetih programov dela, ker nimajo najnujnejših sredstev. Če se odnosi do kulturnoprosvetne dejavnosti Svobod in prosvetnih društev ne bodo spremenili, bo nastala škoda, ki je morda ne bo mogoče popraviti. In kaj bo potem? Premisliti je treba pravočasno.

mu-Krškem. V vseh občinah so takoj po omenjenem posvetovanju resno pristopili k delu. Težave se obetajo je pri finančnih sredstvih, ki bodo letos še manjša, kot so bila lani, v posameznih občinah pa jih sploh ni. Nekateri sveti SPD bodo morali delno ali pa v celoti odstopiti od sprejetih programov dela, ker nimajo najnujnejših sredstev. Če se odnosi do kulturnoprosvetne dejavnosti Svobod in prosvetnih društev ne bodo spremenili, bo nastala šk

ZENA IN DOM * SODOBNO GOSPODINJSTVO * ZENA IN DOM * SODOBNO GOSPODINJSTVO *

Z OBČINSKE KONFERENCE ŽENA V NOVOMEŠKI OBČINI

To so problemi vse družbe

V torek, 14. marca dopoldne, je bila v Sindikalnem domu v Novem mestu občinska konferenca žena, ki jo je sklicala Socialistična zveza. Udeležilo se je veliko število delegatki iz vseh krajev v občini, nekaj predstavnikov oblasti in gospodarskih organizacij ter sekretarka Zveze ženskih društev Slovenije Fani Tomičević.

Prvo letošnja ženska konferenca v Sloveniji je otvoril predsednik Občinskega odbora SZDL Tone Počrvina, nato pa so prisotni poslušali zanimiv in dobro pripravljen referat o dejavnosti žena Francke Slavkove. Povedala je, da imamo v naši občini dve društvi, in sicer v Novem mestu in Sentjerneju, po podeželju pa organizirano delajo žene zadružnice. Delo obeh društev je bilo v preteklosti usmerjeno v ureditev naprednejših gospodinjstev in izboljšanje prehrane prebivalstva. V ta namen je bilo organiziranih nešteto tečajev in predavanj.

ZENAM VEČJO IZOBRAZBO

V občini je zaposlenih 3754 žena ali 36,6 odst. vseh zaposlenih. Udeležba žena v organih družbenega upravljanja pa ne ustreza njihovu deležu v proizvodnji. Žal je še vedno največ zaposlenih žena nekvalificiranih (51 odst.), polkvalificiranih je 31,1 odst. kvalificiranih 16,9 odstotkov in visokokvalificiranih le 0,5 odst. Jasno je, da imajo glede na majhno kvalifikacijo majhne zasluge, kar je posebno težko za matere, ki morajo same preživljati otroke. Mnoge so si že polskale pot do višje izobrazbe v raznih tečajih in seminarjih, mnoge pa so z delom preveč obremenjene in se sploh ne zanimajo za nje. Če bi po podjetjih in ustanovah organizirali tečaje za prekvalifikacijo v času, ki je ženam najprikladnejši, bi odstotek nekvalificirane ženske delovne sile gotovo močno padel.

Kmečkim ženam bi lahko v zimskem času posredovali znanje s tega ali onega področja v nepriljubljenem razgovoru.

TEŽAVE KMEČKIH ŽENA

Na vasi smo žene tako obremenjene z delom, da ne utegnemo šivati in krpati, zato so naši otroci mnogo slabše oblečeni kot po mestih. Tudi me potrebujejo.

Pred občinsko konferenco Žena v sevniški občini

Na zadnji seji občinskega odbora SZDL so določili, da bo 26. marca v gasilskem domu v Sevnici konferenca žena. Na konferenci naj bi se žene pogovorile o svojem delu v političnih in družbenih organizacijah. Maksimalno namreč še sedaj žene nimajo pravic in mesta, ki jim pri delu gre.

Penko in Špilar presenetila

Atleti in atletinje, ki se pripravljajo na evropsko prvenstvo, ki bo prihodnje leto v Beogradu so v zadnjem času imeli več preizkusnih nastopov in testiranj. Tu se je videlo, kako je kdo treniral v preteklih mesecih. Nekateri so že na prvih tekmovanjih presenetili z odličnimi rezultati, kar kaže, da so se res marljivo pripravljali.

Na testiranju in preglednem tekmovanju v Ljubljani je Penko sušnil kroglo 14,50 m, Špilar pa vrzel koplje 53,92 m. Na državnem prvenstvu v dvoranah v Zagrebu je Penko ponovil rezultat iz Ljubljane, Zaletež je bil v skupini z kasnejšima zmagovalcema Glukom in Dragaševićem tretji z odličnim rezultatom 8,8 na 53 m, je Potrč je nekoliko odpovedal, saj ni preskočil začetne višine 170 cm. Na novem testiranju in preglednem tekmovanju v Ljubljani je Penko vrzel koplje 53,92 m, Špilar pa vrzel koplje 53,92 m. Na državnem prvenstvu v dvoranah v Zagrebu je Penko ponovil rezultat iz Ljubljane, Zaletež je bil v skupini z kasnejšima zmagovalcema Glukom in Dragaševićem tretji z odličnim rezultatom 8,8 na 53 m, je Potrč je nekoliko odpovedal, saj ni preskočil začetne višine 170 cm.

Na prvem preglednem tekmovanju na domačem stadionu v No-

Vasleži na Kani

A besedi se je prigraslilo še mnogo delegatki, ki so kritizirale poslovanje novomeške zobne ambulante, nezainteresiranost podjetij za probleme žena-mater, vrtljivi urnik novomeških šol itd. Govora je bilo tudi o kriminalnih splevih, ki ženam močno škodijo, in o zdravstvenem prosvetljevanju žena.

Konferenca je pozdravila tudi sekretarka Zveze ženskih društev Slovenije Fani Tomičević in dejala, da lahko dobe s te konference dobra napotila za

Za prve pomladne dni vam predstavljamo obleko iz lahkega volnena bleka z enako podlogo, kot je oblačila, primeren za žene med 25. in 40. letom

ŠPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA

Prihodnji zlet: leta 1962 Prijedoru

Lanski zlet »Bratstva in enotnosti«, ki je po mnenju predstavnikov sodelujočih okrajev popolnoma uspel, je že precej odmaknjen. V zadnjih mesecih je zletni odbor pripravil zaključno poročilo o pripravah in poteku zleta, ki ga je podal na zadnji seji Stalnega sekretariata zletov »Bratstva in enotnosti« preteklo soboto v Novem mestu.

Zaključno poročilo so delegati vseh okrajev, ki so redni udeleženci zletov »Bratstva in enotnosti«, sprejeli z odobravanjem. V razpravi so vsi, od prvega do zadnjega udeležitelja, da je zlet vseh pogledih uspel in da je za to treba dati organizatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

zatorjem vse priznanje. Zlet dobivajo iz leta v leto večji pomen, lanski pa je razvil v pravo politično manifestacijo. Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi zletki številna udeležencev. Medtem ko je na prvem zletu v Veliki Kladuši (leta 1953) sodelovalo le 500 udeležencev, je v letu 1962, kar pomeni, da je ta telesnovzgojna in politična manifestacija došla precejšnjo širino. Nekateri delegati so izrazili mišljenje, da bi bilo treba v bodoče omejiti udeležbo iz posameznih okrajev, ker so stroški za udeležbo več sto pripadnikov telesnovzgojnih organi-

Sevničani na izletih

Prekrasno spomladansko vreme je v nedeljo 12. marca zvalobilo nešteto Sevničanov na izlete. Taborniki so se podali že zgodaj zjutraj z vlakom do Trbovelj ter od tam na Kum Kar 38 se jih je zbralo in verjetno se je marsikateri kujavec čez dan krepko kesal, ker je ostal doma.

Poln kamion mladincev iz Koprarice je zjutraj odpeljal na planinsko postojanko na Bohor Vožnja so si sami zaslužili s posebno delovno akcijo v podjetju. Tudi njim je dan potekel v lepem razpoloženju.

Toplo popoldne pa je zvalobilo na okoliške griče tudi veliko drugih ljudi. Na Lisci so samo naenkrat našli 14 osebnih vozil, precejšnje število ljudi pa je prišlo kar po starem — peš. Tudi ti so bili zadovoljni, pa čeprav je potekla tu in tam že tudi kakšna kapljica znoja — zaradi vročine. Med izletniki na Lisci je bilo tudi mnogo Zagrebčanov.

R. B. -ok

Občinska zveza DPM ustanovljena

V nedeljo, 12. marca, je bila v Novem mestu ustanovljena skupščina občinske zveze DPM. Za predstavnika je bil ob tednu otroka izvoljen pripravilni odbor, ki je izvedel precej akcij in posvetovalni. Ustanovili so tudi tri društva, ki imajo čez 1500 članov (med temi je okrog 700 žena in 300 mladincev).

V razpravi so govorili o raznih vprašanjih, se posebej o skrbi za podeželske otroke in otroke mest in industrijskih naselij, ki se pojavljajo na ulicah, dočeti so njihovi stari v službi. Več govora je bilo o ustanovitvi raznih klubov za

pionirje in o prostorih za dejavnost društev. Nadalje so poudarili, da je potrebna tesnejša povezava DPM s krajevnimi odbori SZDL in stanovskimi skupnostmi. Dokaz, da se to da doseči, je dosedanje sodelovanje med društvom in organizacijami v Kandiji.

Razprava je govorila tudi o vzgoji staršev, zlasti pa o pripravi mladine za zakon.

MARIJAN TRATAR

Tribuna mladih

Pri mladinski organizaciji v Strazi je bila ustanovljena tribuna mladih. Prvo predavanje je imel član okrajnega mladinskega komiteja Slavko Dokl z naslovom »Potovanje po Poljski«. Lepo nam je opisal kraje, ljudi, razmere in dogodke, ki jih je doživel na Poljskem.

Predavanja se je udeležilo preko 100 poslušalcev, ki so bili vsi zelo zadovoljni. Naslednje predavanje bo imel član okrajnega mladinskega komiteja Slavko Dokl z naslovom »Potovanje po Poljski«. Lepo nam je opisal kraje, ljudi, razmere in dogodke, ki jih je doživel na Poljskem.

D. U.

KDO JE KRIV?

Tak je bil naslov predavanja, ki jih je pred nedavnim v domačem prosvetnem domu organizirala delavska univerza v Brezicah Nad 400 poslušalcev je zvedelo marsikaj o mladoletnikih pred sodiščem, o njihovi prevzgoji in vključevanju v družbeno dejavnost.

Predavali so strokovnjaki iz Ljubljane. -ek

Gospodinjstvi center v Metliki je dosegel velike uspehe z raznimi tečaji, ki jih je prirejal za dekleta in žene. Najbolj pokazatelj je, da so žene večinoma premalo izobražene, nimajo kvalifikacije in zaradi tega težko dobe službo.

Razprava na konferenci je bila izredno živahna in plodna ter je nakazala rešitev za vrsto vprašanj, dala pa je tudi dobra napotila za bodoče delo. JAD

SPOMINI DRAGOMELJSKIH ŽENA

Sedem jih je bilo, sedem mladih belokranjskih fantov, ki so spomlad 1942 odšli v partizane. Bil je iz Dragomelje vas in drugih krajev. Običajni so bili v sive uniforme, s »triglavko« in peterokrako na njej. Njihov dom je bil gord ob Dragomeljski vasi do Brezove rebrti in Gorjancev. Njihove mamice so bile dragomeljske žene.

Kmalu je belokranjski partizanski odred narasel na 40 borcev. Dragomeljske žene so jim ponosno nosile hrano, jim prale in krpane obleke. Rahnjenje so oskrbovale z največjo ljubeznijo. Nemalo gorja so prestale, ko so Italijani vas požgali. Zgorela je Krstinčeva in Kramarčeva hiša. Krstinčeva mati je imela pet majhnih otrok, Kramarčeva pa dva. Žene pa so se vse pogostje sestajale na sestankih AFŽ. Tam so se pogovarjale, kaj bodo kuhale za borce, kdaj jim bodo šivale in prale.

To so spomini dragomeljskih žena: Krstinčeve, Skofove, Južnove, Kramarčeve in drugih. Ze takrat so praznovali 8. marec. Se danes toplo sprejmemo borca, če jih obišče. Jože Skof

Trgovsko podjetje »SVILA«

Ljubljana, Trubarjeva 1

prilporeča potrošnikom nakup v svojih poslovalnicah

Grosistično trgovsko podjetje

»MAVRICA«, Ljubljana

prilporeča nakup barv in lakov

Pomagajmo ženam in jim ne delajmo ovir pri njihovem delu!

Dne 9. februarja smo v Dolenjskem listu brali, da je po dveh dnevih prenehal tečaj RK v Sentjanju, v resnici pa je prenehal gospodinjstveni tečaj. Tečajnice smo takoj napisale Beško Kos, ki je pri Repovžu v Sentjanju tečaj nadaljevala. Obiskovalke smo ga tri tedne in se marsikaj naučile. Nekaj zdravstvenih nasvetov je dala Zlata Vinter, učiteljica iz Sevnice, za kar smo ji zelo hvaležne.

Nekaj dni po zaključku tečaja smo sicerlele prirediti spromno razstavo svojih izdelkov, razen tega pa pripraviti še veselicno s srečovanjem in se predstaviti v igro. Izbrale smo igro »Poslednji mož« in se marljivo učile. Igrati bi morale v nedeljo, 5. marca, s čimer bi počastile dan žena. Nekaj dni pred nastopom pa smo zvedele, da bodo odrake zavese odnesli na Tečajnice

Bela Krajina : Planika 1:1

V začetku marca je bila v Crnomlju odigrana prijateljska nogometna tekma med lanskim prvakom Dolenjske »Belo krajino« in prvakom Gorjenske »Planiko« iz Kranja.

V lepem sončnem vremenu se je pred 200 gledalci razvijala tekma, v kateri so imeli gledalci občutek, da sta obe ekipi izredno pozabili, da igra za gol. Bela krajina je imela premoč, vendar se je na-od izobrazil v raznih kombinacijah, ki niso uspeli. Planika je bila dobra v obrambi, zlasti vratar, ki si je pridobil simpatije občinstva.

Srečanje je pokazalo, da se bo morala Bela krajina temeljito popraviti, če bo hotela doseči lanske uspehe. Prvenstveno tekmovanje se bo začelo 9. aprila. Tedaj bodo začele vsa nogometna društva v novomeškem okraju. J. V.

Še vedno enak vrstni red

Nedoljsko kolo Sportne napovedi je prineslo le dve ali tri manjša presenečenja, vse ostale tekme pa so se končale kot se je pričakovalo. Kljub temu pa tu najboljše v tekmovanju tekmovalcev desetih slovenskih listov niso imeli več kot 7 zadetkov. Čeprav je predstavnik Dolenjskega lista tokrat na 6. mestu (Derganc, znan atletski klub), vseeno ni postajal položaja našega lista v razviritvi uredništva.

Vrstni red v zadnjem kolu: Večer, Delo, Gorjanski Glas, Ljubljanski Dnevnik in RTV 7 zadetkov, Dolenjski list in Polet 6 zadetkov, Celjski tednik in Slovenski Jadrani po 5 in 11 zadetke. Generalni plasman je bil po tem kotu naslednji:

- 1. Polet 51 točk, 2. Dolenjski list 49 točk, 3. Glas 47 točk, 4. Večer 46 točk, 5-6. Celjski tednik in Delo 45 točk, 7. RTV Ljubljana 44 točk, 8. Slovenski Jadrani 43 točk, 9. Ljubljanski dnevnik 42 točk in 10. TT - 38 točk!

Naš list bo v novem kolu - v nedeljo, 28. marca, začel pal znan!

Streleke za dan žena

V Novem mestu so v nedeljo, dne 3. marca, streleke počastile dan žena na okrajnim tekmovanjem. Tekmovanje je s eklo rezultat se je ocenjeval je od 4. najboljše. Prvo mesto je zasedla ekipa SD Pionir s 616 krogov, drugo mesto ekipa ObsO Kroat s 501 krogom, tretje mesto ekipa SD Narodna banka Novo mesto s 444 krogov, četrto mesto pa ekipa SD osnovne šole Metlika s 417 krogov.

Prehodni pokal okrajnega streliškega odbora je osvojila ekipa SD Pionir s 616 krogov, sledila ekipa ObsO Kroat s 501 krogom, tretje mesto ekipa SD Narodna banka Novo mesto s 444 krogov, četrto mesto pa ekipa SD osnovne šole Metlika s 417 krogov.

Tovarišica Cvjetka Knap je kot najboljša streleka s 166 krogov dobila tudi lep pokal v trajno last. Muzlovič

Pri TVD PARTIZAN Straža

Pri TVD v Strazi aktivno dela deset telovadnih vrst, od teh štiri ženske in šest moških. Razen tega delujejo še kosarkarska, odbojarska sekcija, mahinogometna sekcija namiznega tenisa s 20 člani. Imeli so že več prijeteljskih srečanj s sosednjimi društvii v odbojki, malem rokometu in namiznem tenisu. V društvu je tudi nekaj nadarjenih atletov in atletin, ki pa zaradi slabih finančnih razmer v društvu ne morejo trenirati, ker nimajo rekvizitov zredna manjka igrišče na prostem, kjer bi bili v letnem času telovadna, razen tega pa tudi igrišče za odbojko in mali nogomet. D. U.

Videm-Krško : Senovo 6.5 : 4.5

Najboljši šahisti iz Videm-Krškega in Senovega so se v nedeljo 11. marca, pomerili v sindikalni dvoranici v Senovu. Senovci so na 11 šahovskih deskah. Priznanje igra dokazuje velik napredek šaha na tem predelu. V začetku dvoboja je bilo sluti rahlo premoč Senovčanov, ki so v prvi polovici partije pa bo naša družina kmalu zadrževala in bomo pričeli s tekmovanji.

AGROTEHNIKA LJUBLJANA TITOVA CESTA 19

PRIPOROČA SE

AGROTEHNIKA LJUBLJANA TITOVA CESTA 19

PRIPOROČA SE

AGROTEHNIKA LJUBLJANA TITOVA CESTA 19

PRIPOROČA SE

AGROTEHNIKA LJUBLJANA TITOVA CESTA 19

OBISKALI SMO DOBRNIČ V TEM TEDNU VAS ZAINTERESIRANO

Na zadnji redni seji krajevnega odbora v Dobrniču, ki je bila letos v drugi polovici januarja, je ponovno prišlo do izraza vprašanje o ureditvi dobričnega pokopališča in krajevnih cest. Skupaj s člani krajevnih odborov iz Svetinji in Knežje vasi, ki so tej seji prisostvovali, so sprejeli več pomembnih sklepov. Krajevni odbor v Dobrniču, ki upravlja pokopališče, je namreč predlagal, naj bi s pokopališčnimi dohodki pokopališče urejevali vse leto, razen tega pa bi bilo treba predrediti travniško in imeti stalno na zalogo vsaj dve kresti. Da sklepi ne bi ostali samo na papirju, so izvolili odbor treh članov, ki bo skrbel, da bodo res začeli postopoma urejevati pokopališki prostor.

Na seji so razpravljali tudi o občinskih in krajevnih cestah. Zbori volivcev so že lani povdarili, da je nujno popraviti res slabše poti. Kaže, da bodo tudi to vprašanje kmalu urejali. Člani krajevnih odborov so se strinjali, da kupijo s sredstvi iz cestnega sklada (teh je okrog 100 tisoč dinarjev) drobnice, ki ga bodo uporabljali na področju vseh treh krajevnih odborov.

Nadalje je bilo več govora o pomoči socialno šibkim osebam. Bilo je nekaj primerov, ko je šlo za podporo starejšim, ki so res potrebovali pomoč. Nekaterim so pomoč tudi povečali.

Članstvo SZDL se postopno veča. Ze na občinski konferenci v Trebnjem je bilo poudarjeno, da je precej krajev, v katerih ni niti 50 odstotkov volivcev članov Socialistične zveze. Vzrok za tako nizko število je v tem, ker je bil ljudem vse premalo prikazan pomen, zlasti pa namen te organizacije. Novi način pridobivanja članov s prepričevanjem — pa je že prišel prve uspehe, zlasti v vaseh, kjer je bilo članov SZDL glede na število volivcev res majhno. Tako se je v Dobrniču (tam je bila le dobra četrtina volivcev članov SZDL) vključilo v Socialistično zvezo kar 19 novih članov. Tudi v ostalih vaseh pričakujejo, da se bo vključilo še več volivcev.

Krajevna organizacija SZDL v Dobrniču je pridobila svoj prostor v klubu, kjer imajo televizor. Slednji privablja v klub vedno več mladine in odraslih. Ko bodo v njem uredili in izpolnili še knjižnico, bo to res majhno kulturno in zabavno središče Dobrniča.

Dejavnost otrošinskega in poravnalnega sveta dobiva v Dobrniču vse pomembnejšo vlogo. Posebno poravnalni svet, ki deluje v okviru krajevnega odbora že 8 mesecev, je imel nekaj uspehov. Doslej so namreč ugodno rešili že 28 sporov. Največ sporov je bilo zaradi obremenitve, razhajanja časti, škoda na tuji lastnini, zaradi preužitkarskih pravic itd. Prizadevi prebivalci sploh raje iščejo pravice pri poravnalnem svetu kot pri sodniku za prekrške.

Ljudska univerza je v Dobrniču priredila že dve predavanja. Predavanje o dogodkih v Kongu je poslušalo res veliko prebivalcev. Tudi prvo predavanje o kmetijskem vprašanju bi obiskalo več ljudi, če bi jih pravčasno obvesili.

Tečaj RK v Dobrniču je obiskovalo že 20 deklet in mladih žena. Tečajnice so poslušale predavanja »Človek in zdravje«, »Gospodinjstvo, hiša, okolje in »O prehrani«. Predavale so krajevnice babice, gospodinjstva pomočnica iz Trebnjega in medicinska sestra.

V Dobrniču je bil tudi tečaj za mopediste. 31 tečajnikov je za zanimanjem poslušalo predavanja o vozilih, prometnih znakih in prometnih predpisih. Tečaj je vodil šolski upravitelj Stanko Pleskovič. To je bil hkrati že tretji tečaj za mopediste v Dobrniču.

Na osnovni šoli v Dobrniču je 114 otrok, poučuje pa samo dva učitelja. Pomagata si tako, da v dveh izmenah hkrati predavata učencem dveh ali več razredov. Šolski upravitelj Stanko Pleskovič je poudaril, da se da s tako »kombinacijo« še kar delati, da pa ena učilnica ni zasedena. Če bi bili trije učitelji, bi že nekako šlo.

Razen tega je v šoli dokaj sla-

ba oprema. Samo ena učilnica je primerno opremljena, v drugi bi morali menjati pohištvo, tretja je prazna. Tudi učil primanjkuje Z osmimi tisočaki (toliko predvideva preračun za nabavo učil) se res ne dajo nabaviti vsi pripomočki.

Na šoli so učenci ustanovili dramski, risarski, recitatorski in vrtnarski krožek. Kljub temu da so nekateri učenci iz oddeljenih krajev (do Dobrniča predhodno 6 km in še več), so vendar zelo delavni in nastopajo na vseh proslavah. V prostem času urejajo šolske prostore. Sami so si uredili igrišče. Njihova posebna naloga je, da urejajo grobove padlih borcev.

Pionirji so že začeli delati na svojem zemljišču. Pionirski šolski zadrugi je KZ v Dobrniču dala okrog 7 arov zemlje. Predstavniki KZ in šolskega odbora so se dogovorili, da bodo pionirji na tej zemlji gojili nasade sočiva in imeli vzorno drevesnico.

Za pomoč alžirskim otrokom so dobriški pionirji nabrali kar 10 tisočakov, zaradi tega so vredni pohvale. I. Z.

Iz Suhe krajine

V KZ Žužemberk smo ustanovili sindikalno združenje. Delavci in uslužbeni bivših kmetijskih zadrug Dvor in Hinje ter KZ Žužemberk do združitve niso imeli svojih podružnic, ker so bili kolektivni premajhni. Z združitvijo zadrug in s prevzemom gozdarske operativne je nastal pri KZ Žužemberk močan kolektiv, ki bo lahko prispeval k večji uveljavitvi organov samoupravljanja. Nova sindikalna podružnica kmetijskih in gozdarskih delavcev in uslužbencev bo lahko tu mnogo pripomogla.

Smrt je zatekla 83-letno Terezijo Štrumbelj iz Gornjega Ajdova. 9. marca je čistila gozd in zažigala vresje, šibe in drugo navlako. Po nesreči je oženji zadel tudi njo samo. Ker si zaradi starosti ni mogla pomagati, je tragično preminila zaradi hudih opeklin. Domači so jo našli v gozdu mrtvo. M. S.

Slaba avtobusna zveza

Prebivalci Ljubič in okolice kritizirajo slabo avtobusno zvezo z Novo mesto. Pravijo, da manj želijo porabiti za vozilno v Ljubljano kot pa v Novo mesto, kjer je seveda običaj. Res je tako. Če se hoče do Ljubiča brez daljše peš poti pripeljati z avtobusom v Novo mesto, morajo narediti predolga vožnja naokrog. Okoli pol šestih zjutraj se z ljubljanskimi avtobu-

Tedenski koledar

Cetrtek, 23. marca — Slava Petek, 24. marca — Simon Sobota, 25. marca — Minka Nedelja, 26. marca — Maksim Ponedeljek, 27. marca — Srdan Torek, 28. marca — Janez Sreda, 29. marca — Ciril

TEKINO

CARNOMELJ: 24. in 26. marca ameriški barvni film »Avtobusna postaja«, 28. in 29. marca angleški film »Veliko pričakovanje«, DOLENJSKE TOPLICE: 23. in 26. marca italijanski film »Ljubene in ogovarjanje«.

KOSTANJEVICA: 26. marca ameriški barvni film »Hudičev vrt«, 28. marca čški barvni film »Nico nastopanje«.

METLIKA: 23. in 26. marca ameriški film »Njeno življenje«, 29. marca francoski film »Okno naproti Luni parku«.

MOKRONOG: 23. marca sovjetski film »Kocnobej«, 25. in 26. marca ameriški film »Visoki tujec«, 30. marca domači film »Signal nad mestom«.

NOVO MESTO — KRKA: od 24. do 27. marca jugoslovanski film »Stirinski dan«, od 28. do 30. marca ameriški film »Divji veter«.

NOVO MESTO — DOM JLA: od 23. do 26. marca čški film »Zadnji povratek«, od 27. do 29. marca sovjetski barvni film »Deklica išče očeta«.

SEMIC: 26. marca ameriški barvni film »Desire«.

TREBNJE: 23. in 26. marca italijanski barvni film »Beneška mesečina«. Predstava v soboto ob 19. uri v nedeljo ob 14. in 16. in 18.30.

PREKLIC: Alojz Pezdirc, cestar iz Drenovca 19. preključimo vse klevete, ki sem jih izrekli zoper Matlo Zepuharja, cestarja iz Podklanca 13, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

OBVESTILA: Vse, ki bodo širili neresnične vesti v zvezi z družino Radej z Senovega 133, opozarjamo, da bova proti obkroževalcem sodno postopila. Ljudvik in Terezija Novak, Senovo 133.

ZAHVALE: Anton Fink s Podturna 38 pri Dolenjskih Toplicah se zahvaljuje Državnemu zavarovalnemu zavodu za izplačilo zavarovalno za oslepelega konja in pripomočim vsem kmetovalcem, da zavaruje svojo živino.

JOŽEFA MEGLIČ s Kraljevega vrha se najlepše zahvaljuje zdravnikom, medicinskemu in stremnemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice za skrb in nego v času bolnišnice. Posebej se zahvaljuje dr. Koscu, dr. Atanaskoviču, dr. Hadlovi, dr. Primžičevi ter sestram Ančki in Tončki.

Z A NAKUP SE PRIPOROČA TRGOVSKO PODJETJE »SLOGA«, SEVNICA S SVOJIMI POSLOVALNICAMI!

Pitna voda je velik problem na Blanci. Vodnjak nasproti železniške postaje uporablja veliko ljudi, je pa skrajno zamenjarjen. Izvir je tolikšen, da je vode dovolj, toda v vodnjak prihaja deževnica, ki nosi s seboj zemljo in druge odpadke. Ker je vodnjak odprt, mečejo otroci vanj različne predmete. Nujno bi bilo, da bi vodnjak zaščitili in uredili tako, da bi tudi Blanci imeli zdravo pitno vodo.

Zdravstvena postaja bi imela na Blanci kar dovolj dela. Prebivalci želijo, naj bi jo ustanovili in naj bi bila odprta vsaj enkrat tedensko. Zdravstveni postaji na Senovem in v Sevnici, ki so nanju vezani domačini, sta oddaljeni 10 km.

Pionirski pevski zbor se marljivo pripravlja na občinsko pevsko revijo, ki bo v začetku aprila v Sevnici.

Mladinski aktiv iz Vidmarškega je v torek, 14. marca, organiziral javno oddajo »Pokaži, kaj znaš!« Izvedena je bila v polno zasedeni dvorani Partizana. Prvo mesto je z 80 točkami zasedel top. Lopi, didjak TSS Videm-Krško, ki je recitiral svoja dela.

»Deželo smehljaja« so pretekli teden Zagrebčani uprizorili v Vidmu-Krškem. Zanimanje za gostovanje je bilo veliko in so bile vstopnice za obe predstavi razprodane že 14 dni prej. V imenu občinstva se je gostom za uspešno izvedbo zahvalil tovariš Matko Matjan, dirigent orkestra Ferdo Pomikalo pa je obljubil, da bo »Komedijska« še prišla v goste k tako hvaležnemu občinstvu.

Zbor volivcev, ki je bil 17. marca v Krškem, je razpravljala o programu dela stanovanjske skupnosti ter predlagal, naj komunalna uprava skrbi za redno čiščenje cest skozi mesto, popravi in dogradi pločnike ter namesti posede za odpadke. Volivci so tudi želeli, naj bi namestili čuvara, da bo skrbel za red in čistočo mesta. D. K.

Bralce Dolenjskega lista pozdravljamo in se pripravljamo na letošnji GOZDNEGA GOSPODARSTVA BREŽICE

NOVO MESTO

V času od 13. do 20. marca je bilo rojenih 24 dečkov in 22 deklet. Porodila sta sei Jože Krnc, strojnik in Marija Bajc, delavka, oba iz Zloganja.

Umrli so: Ignac Kresal, kmet iz Vel. Sevnice, star 38 let; Jožeta Filač, gospodinja iz Grada, star 56 let; Terezija Hraštar, gospodinja iz Otočca, stara 63 let; Jože Klobarč, delavec iz Mihovca, star 45 let; Marija Jakelj, uličarica iz Suhorja, stara 76 let.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Zupanc iz Krškega — dekle, Rozalija Vučink iz Vel. Obreza — dekle, Marija Črnčič iz Sromelj — dekle, Jožeta Česovar iz Rake — dekle, Marija Poznič iz Rožnega — dekle, Zdenka Jakolčić iz Kraja Dolnjega — dekle, Pavlina Krkušova iz Brežice — dekle, Betka Nagler iz Brežice vasi — dekle, Ivanka Tomšič iz Krške vasi — dekle, Antonija Zupc iz Gorice — dekle, Terezija Lopatič iz Skopje — dekle, Ivanka Skovenc iz Skopje — dekle, Marija Ajster iz Zupce vasi — dekle, Franika Črnčič iz Čudrovca — dekle, Cecilija Božič iz Creteza — dekle, Alojzija Luža iz Jablanca — dekle, Jožeta Gramc iz Sentenarta — dva dekleta, Danica Kežman s Sel — dekle, Katica Hribar iz Prigorja — dekle, Marija Vinetič iz Brezja — dekle, Danica Balon z Malega vrha — dekle, Cecilija Sovdat z Blance — dekle, Marica Trešič iz Goljaka — dva dekleta, Anka Nemčič iz Vučičevca — dekle, Franika Polovič iz Gabrja — dekle, Marija Gramc iz Mrzlave vasi — dekle, Marija Račič s Poljeka — dekle, Slavica Perijan iz Kraja Dolnjega — dekle, Tončka Štrifot iz Pohance — dekle.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Papež, sin invalida iz Plaven, si je s samorezno poškodoval pravo roko, Venčeslav Pate, delavec iz Ivanje vasi, se je ustrelil v prsi, Rudi Zagar, avtomehanik iz Livoda, se je za-

letel z motorjem v avtomobil in si poškodoval glavo. Leon Sušteršič, sin strugarja iz Gor. Straže, je padel in si poškodoval desno nogo. Ana Salmič, kmetica iz Črnomlja, je padla in si poškodovala desno nogo. Antona, sestrojnik, uslubneca iz Igeničke, je nekdo udaril po glavi. Ana Irt, upokojenka iz Črnomlja, si je v vrelim lugom poparila levo nogo. Alojz Blatnik, delavec iz Sp. Lakinje, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Zupanc iz Krškega — dekle, Rozalija Vučink iz Vel. Obreza — dekle, Marija Črnčič iz Sromelj — dekle, Jožeta Česovar iz Rake — dekle, Marija Poznič iz Rožnega — dekle, Zdenka Jakolčić iz Kraja Dolnjega — dekle, Pavlina Krkušova iz Brežice — dekle, Betka Nagler iz Brežice vasi — dekle, Ivanka Tomšič iz Krške vasi — dekle, Antonija Zupc iz Gorice — dekle, Terezija Lopatič iz Skopje — dekle, Ivanka Skovenc iz Skopje — dekle, Marija Ajster iz Zupce vasi — dekle, Franika Črnčič iz Čudrovca — dekle, Cecilija Božič iz Creteza — dekle, Alojzija Luža iz Jablanca — dekle, Jožeta Gramc iz Sentenarta — dva dekleta, Danica Kežman s Sel — dekle, Katica Hribar iz Prigorja — dekle, Marija Vinetič iz Brezja — dekle, Danica Balon z Malega vrha — dekle, Cecilija Sovdat z Blance — dekle, Marica Trešič iz Goljaka — dva dekleta, Anka Nemčič iz Vučičevca — dekle, Franika Polovič iz Gabrja — dekle, Marija Gramc iz Mrzlave vasi — dekle, Marija Račič s Poljeka — dekle, Slavica Perijan iz Kraja Dolnjega — dekle, Tončka Štrifot iz Pohance — dekle.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Papež, sin invalida iz Plaven, si je s samorezno poškodoval pravo roko, Venčeslav Pate, delavec iz Ivanje vasi, se je ustrelil v prsi, Rudi Zagar, avtomehanik iz Livoda, se je za-

letel z motorjem v avtomobil in si poškodoval glavo. Leon Sušteršič, sin strugarja iz Gor. Straže, je padel in si poškodoval desno nogo. Ana Salmič, kmetica iz Črnomlja, je padla in si poškodovala desno nogo. Antona, sestrojnik, uslubneca iz Igeničke, je nekdo udaril po glavi. Ana Irt, upokojenka iz Črnomlja, si je v vrelim lugom poparila levo nogo. Alojz Blatnik, delavec iz Sp. Lakinje, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Zupanc iz Krškega — dekle, Rozalija Vučink iz Vel. Obreza — dekle, Marija Črnčič iz Sromelj — dekle, Jožeta Česovar iz Rake — dekle, Marija Poznič iz Rožnega — dekle, Zdenka Jakolčić iz Kraja Dolnjega — dekle, Pavlina Krkušova iz Brežice — dekle, Betka Nagler iz Brežice vasi — dekle, Ivanka Tomšič iz Krške vasi — dekle, Antonija Zupc iz Gorice — dekle, Terezija Lopatič iz Skopje — dekle, Ivanka Skovenc iz Skopje — dekle, Marija Ajster iz Zupce vasi — dekle, Franika Črnčič iz Čudrovca — dekle, Cecilija Božič iz Creteza — dekle, Alojzija Luža iz Jablanca — dekle, Jožeta Gramc iz Sentenarta — dva dekleta, Danica Kežman s Sel — dekle, Katica Hribar iz Prigorja — dekle, Marija Vinetič iz Brezja — dekle, Danica Balon z Malega vrha — dekle, Cecilija Sovdat z Blance — dekle, Marica Trešič iz Goljaka — dva dekleta, Anka Nemčič iz Vučičevca — dekle, Franika Polovič iz Gabrja — dekle, Marija Gramc iz Mrzlave vasi — dekle, Marija Račič s Poljeka — dekle, Slavica Perijan iz Kraja Dolnjega — dekle, Tončka Štrifot iz Pohance — dekle.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Papež, sin invalida iz Plaven, si je s samorezno poškodoval pravo roko, Venčeslav Pate, delavec iz Ivanje vasi, se je ustrelil v prsi, Rudi Zagar, avtomehanik iz Livoda, se je za-

letel z motorjem v avtomobil in si poškodoval glavo. Leon Sušteršič, sin strugarja iz Gor. Straže, je padel in si poškodoval desno nogo. Ana Salmič, kmetica iz Črnomlja, je padla in si poškodovala desno nogo. Antona, sestrojnik, uslubneca iz Igeničke, je nekdo udaril po glavi. Ana Irt, upokojenka iz Črnomlja, si je v vrelim lugom poparila levo nogo. Alojz Blatnik, delavec iz Sp. Lakinje, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Zupanc iz Krškega — dekle, Rozalija Vučink iz Vel. Obreza — dekle, Marija Črnčič iz Sromelj — dekle, Jožeta Česovar iz Rake — dekle, Marija Poznič iz Rožnega — dekle, Zdenka Jakolčić iz Kraja Dolnjega — dekle, Pavlina Krkušova iz Brežice — dekle, Betka Nagler iz Brežice vasi — dekle, Ivanka Tomšič iz Krške vasi — dekle, Antonija Zupc iz Gorice — dekle, Terezija Lopatič iz Skopje — dekle, Ivanka Skovenc iz Skopje — dekle, Marija Ajster iz Zupce vasi — dekle, Franika Črnčič iz Čudrovca — dekle, Cecilija Božič iz Creteza — dekle, Alojzija Luža iz Jablanca — dekle, Jožeta Gramc iz Sentenarta — dva dekleta, Danica Kežman s Sel — dekle, Katica Hribar iz Prigorja — dekle, Marija Vinetič iz Brezja — dekle, Danica Balon z Malega vrha — dekle, Cecilija Sovdat z Blance — dekle, Marica Trešič iz Goljaka — dva dekleta, Anka Nemčič iz Vučičevca — dekle, Franika Polovič iz Gabrja — dekle, Marija Gramc iz Mrzlave vasi — dekle, Marija Račič s Poljeka — dekle, Slavica Perijan iz Kraja Dolnjega — dekle, Tončka Štrifot iz Pohance — dekle.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Papež, sin invalida iz Plaven, si je s samorezno poškodoval pravo roko, Venčeslav Pate, delavec iz Ivanje vasi, se je ustrelil v prsi, Rudi Zagar, avtomehanik iz Livoda, se je za-

letel z motorjem v avtomobil in si poškodoval glavo. Leon Sušteršič, sin strugarja iz Gor. Straže, je padel in si poškodoval desno nogo. Ana Salmič, kmetica iz Črnomlja, je padla in si poškodovala desno nogo. Antona, sestrojnik, uslubneca iz Igeničke, je nekdo udaril po glavi. Ana Irt, upokojenka iz Črnomlja, si je v vrelim lugom poparila levo nogo. Alojz Blatnik, delavec iz Sp. Lakinje, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Zupanc iz Krškega — dekle, Rozalija Vučink iz Vel. Obreza — dekle, Marija Črnčič iz Sromelj — dekle, Jožeta Česovar iz Rake — dekle, Marija Poznič iz Rožnega — dekle, Zdenka Jakolčić iz Kraja Dolnjega — dekle, Pavlina Krkušova iz Brežice — dekle, Betka Nagler iz Brežice vasi — dekle, Ivanka Tomšič iz Krške vasi — dekle, Antonija Zupc iz Gorice — dekle, Terezija Lopatič iz Skopje — dekle, Ivanka Skovenc iz Skopje — dekle, Marija Ajster iz Zupce vasi — dekle, Franika Črnčič iz Čudrovca — dekle, Cecilija Božič iz Creteza — dekle, Alojzija Luža iz Jablanca — dekle, Jožeta Gramc iz Sentenarta — dva dekleta, Danica Kežman s Sel — dekle, Katica Hribar iz Prigorja — dekle, Marija Vinetič iz Brezja — dekle, Danica Balon z Malega vrha — dekle, Cecilija Sovdat z Blance — dekle, Marica Trešič iz Goljaka — dva dekleta, Anka Nemčič iz Vučičevca — dekle, Franika Polovič iz Gabrja — dekle, Marija Gramc iz Mrzlave vasi — dekle, Marija Račič s Poljeka — dekle, Slavica Perijan iz Kraja Dolnjega — dekle, Tončka Štrifot iz Pohance — dekle.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Papež, sin invalida iz Plaven, si je s samorezno poškodoval pravo roko, Venčeslav Pate, delavec iz Ivanje vasi, se je ustrelil v prsi, Rudi Zagar, avtomehanik iz Livoda, se je za-

letel z motorjem v avtomobil in si poškodoval glavo. Leon Sušteršič, sin strugarja iz Gor. Straže, je padel in si poškodoval desno nogo. Ana Salmič, kmetica iz Črnomlja, je padla in si poškodovala desno nogo. Antona, sestrojnik, uslubneca iz Igeničke, je nekdo udaril po glavi. Ana Irt, upokojenka iz Črnomlja, si je v vrelim lugom poparila levo nogo. Alojz Blatnik, delavec iz Sp. Lakinje, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Zupanc iz Krškega — dekle, Rozalija Vučink iz Vel. Obreza — dekle, Marija Črnčič iz Sromelj — dekle, Jožeta Česovar iz Rake — dekle, Marija Poznič iz Rožnega — dekle, Zdenka Jakolčić iz Kraja Dolnjega — dekle, Pavlina Krkušova iz Brežice — dekle, Betka Nagler iz Brežice vasi — dekle, Ivanka Tomšič iz Krške vasi — dekle, Antonija Zupc iz Gorice — dekle, Terezija Lopatič iz Skopje — dekle, Ivanka Skovenc iz Skopje — dekle, Marija Ajster iz Zupce vasi — dekle, Franika Črnčič iz Čudrovca — dekle, Cecilija Božič iz Creteza — dekle, Alojzija Luža iz Jablanca — dekle, Jožeta Gramc iz Sentenarta — dva dekleta, Danica Kežman s Sel — dekle, Katica Hribar iz Prigorja — dekle, Marija Vinetič iz Brezja — dekle, Danica Balon z Malega vrha — dekle, Cecilija Sovdat z Blance — dekle, Marica Trešič iz Goljaka — dva dekleta, Anka Nemčič iz Vučičevca — dekle, Franika Polovič iz Gabrja — dekle, Marija Gramc iz Mrzlave vasi — dekle, Marija Račič s Poljeka — dekle, Slavica Perijan iz Kraja Dolnjega — dekle, Tončka Štrifot iz Pohance — dekle.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Papež, sin invalida iz Plaven, si je s samorezno poškodoval pravo roko, Venčeslav Pate, delavec iz Ivanje vasi, se je ustrelil v prsi, Rudi Zagar, avtomehanik iz Livoda, se je za-

letel z motorjem v avtomobil in si poškodoval glavo. Leon Sušteršič, sin strugarja iz Gor. Straže, je padel in si poškodoval desno nogo. Ana Salmič, kmetica iz Črnomlja, je padla in si poškodovala desno nogo. Antona, sestrojnik, uslubneca iz Igeničke, je nekdo udaril po glavi. Ana Irt, upokojenka iz Črnomlja, si je v vrelim lugom poparila levo nogo. Alojz Blatnik, delavec iz Sp. Lakinje, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Zupanc iz Krškega — dekle, Rozalija Vučink iz Vel. Obreza — dekle, Marija Črnčič iz Sromelj — dekle, Jožeta Česovar iz Rake — dekle, Marija Poznič iz Rožnega — dekle, Zdenka Jakolčić iz Kraja Dolnjega — dekle, Pavlina Krkušova iz Brežice — dekle, Betka Nagler iz Brežice vasi — dekle, Ivanka Tomšič iz Krške vasi — dekle, Antonija Zupc iz Gorice — dekle, Terezija Lopatič iz Skopje — dekle, Ivanka Skovenc iz Skopje — dekle, Marija Ajster iz Zupce vasi — dekle, Franika Črnčič iz Čudrovca — dekle, Cecilija Božič iz Creteza — dekle, Alojzija Luža iz Jablanca — dekle, Jožeta Gramc iz Sentenarta — dva dekleta, Danica Kežman s Sel — dekle, Katica Hribar iz Prigorja — dekle, Marija Vinetič iz Brezja — dekle, Danica Balon z Malega vrha — dekle, Cecilija Sovdat z Blance — dekle, Marica Trešič iz Goljaka — dva dekleta, Anka Nemčič iz Vučičevca — dekle, Franika Polovič iz Gabrja — dekle, Marija Gramc iz Mrzlave vasi — dekle, Marija Račič s Poljeka — dekle, Slavica Perijan iz Kraja Dolnjega — dekle, Tončka Štrifot iz Pohance — dekle.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Papež, sin invalida iz Plaven, si je s samorezno poškodoval pravo roko, Venčeslav Pate, delavec iz Ivanje vasi, se je ustrelil v prsi, Rudi Zagar, avtomehanik iz Livoda, se je za-

letel z motorjem v avtomobil in si poškodoval glavo. Leon Sušteršič, sin strugarja iz Gor. Straže, je padel in si poškodoval desno nogo. Ana Salmič, kmetica iz Črnomlja, je padla in si poškodovala desno nogo. Antona, sestrojnik, uslubneca iz Igeničke, je nekdo udaril po glavi. Ana Irt, upokojenka iz Črnomlja, si je v vrelim lugom poparila levo nogo. Alojz Blatnik, delavec iz Sp. Lakinje, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Papež, sin invalida iz Plaven, si je s samorezno poškodoval pravo roko, Venčeslav Pate, delavec iz Ivanje vasi, se je ustrelil v prsi, Rudi Zagar, avtomehanik iz Livoda, se je za-

letel z motorjem v avtomobil in si poškodoval glavo. Leon Sušteršič, sin strugarja iz Gor. Straže, je padel in si poškodoval desno nogo. Ana Salmič, kmetica iz Črnomlja, je padla in si poškodovala desno nogo. Antona, sestrojnik, uslubneca iz Igeničke, je nekdo udaril po glavi. Ana Irt, upokojenka iz Črnomlja, si je v vrelim lugom poparila levo nogo. Alojz Blatnik, delavec iz Sp. Lakinje, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Zupanc iz Krškega — dekle, Rozalija Vučink iz Vel. Obreza — dekle, Marija Črnčič iz Sromelj — dekle, Jožeta Česovar iz Rake — dekle, Marija Poznič iz Rožnega — dekle, Zdenka Jakolčić iz Kraja Dolnjega — dekle, Pavlina Krkušova iz Brežice — dekle, Betka Nagler iz Brežice vasi — dekle, Ivanka Tomšič iz Krške vasi — dekle, Antonija Zupc iz Gorice — dekle, Terezija Lopatič iz Skopje — dekle, Ivanka Skovenc iz Skopje — dekle, Marija Ajster iz Zupce vasi — dekle, Franika Črnčič iz Čudrovca — dekle, Cecilija Božič iz Creteza — dekle, Alojzija Luža iz Jablanca — dekle, Jožeta Gramc iz Sentenarta — dva dekleta, Danica Kežman s Sel — dekle, Katica Hribar iz Prigorja — dekle, Marija Vinetič iz Brezja — dekle, Danica Balon z Malega vrha — dekle, Cecilija Sovdat z Blance — dekle, Marica Trešič iz Goljaka — dva dekleta, Anka Nemčič iz Vučičevca — dekle, Franika Polovič iz Gabrja — dekle, Marija Gramc iz Mrzlave vasi — dekle, Marija Račič s Poljeka — dekle, Slavica Perijan iz Kraja Dolnjega — dekle, Tončka Štrifot iz Pohance — dekle.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Papež, sin invalida iz Plaven, si je s samorezno poškodoval pravo roko, Venčeslav Pate, delavec iz Ivanje vasi, se je ustrelil v prsi, Rudi Zagar, avtomehanik iz Livoda, se je za-

letel z motorjem v avtomobil in si poškodoval glavo. Leon Sušteršič, sin strugarja iz Gor. Straže, je padel in si poškodoval desno nogo. Ana Salmič, kmetica iz Črnomlja, je padla in si poškodovala desno nogo. Antona, sestrojnik, uslubneca iz Igeničke, je nekdo udaril po glavi. Ana Irt, upokojenka iz Črnomlja, si je v vrelim lugom poparila levo nogo. Alojz Blatnik, delavec iz Sp. Lakinje, je padel pod voz in si poškodoval levo nogo.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Zupanc iz Krškega — dekle, Rozalija Vučink iz Vel. Obreza — dekle, Marija Črnčič iz Sromelj — dekle, Jožeta Česovar iz Rake — dekle, Marija Poznič iz Rožnega — dekle, Zdenka Jakolčić iz Kraja Dolnjega — dekle, Pavlina Krkušova iz Brežice — dekle, Betka Nagler iz Brežice vasi — dekle, Ivanka Tomšič iz Krške vasi — dekle, Antonija Zupc iz Gorice — dekle, Terezija Lopatič iz Skopje — dekle, Ivanka Skovenc iz Skopje — dekle, Marija Ajster iz Zupce vasi — dekle, Franika Črnčič iz Čudrovca — dekle, Cecilija Božič iz Creteza — dekle, Alojzija Luža iz Jablanca — dekle, Jožeta Gramc iz Sentenarta — dva dekleta, Danica Kežman s Sel — dekle, Katica Hribar iz Prigorja — dekle, Marija Vinetič iz Brezja — dekle, Danica Balon z Malega

25. Iz svojega skrivališča sem opazoval cesto in vrata naše krčme. Naši sovražniki so prihajali. Dva sta držala slepca, ki sem ga spoznal ob svitu svetilke, ki jo je eden nosil pred ostalimi. Presenečeni so obstali pred odprtimi vrati. Nekaj jih je planilo v krčmo. Slepca je ostal pred vhomod. ukazoval in preklinjal: »Preiščite ga, cepci leni, ostali gor po skrinjole!« Kmalu so mu z okna javili, da jih je nekdo prehitel. Našli so zlatnike, toda Flintovega svežnja ni bilo nikjer. Tudi kapitan ga ni imel pri sebi.

26. »To sta napravila onadva iz gostilne - tisti fant,« je razsajal slepec. »Ne moreta biti daleč. Iščite jut Prebrskajte vso hišo!« V hiši je nastal velik dirandaj. Može so topotali iz sobe v sobo. Tedaj se je razlegel žvižg. Takoj sem spoznal, da je to znamenje straže na griču, ki jih svari, da jim preti nevarnost. Toda slepec je kričal, da naju naj iščejo in že so začeli stikati po grmovju okoli hiše. Slepca pa je divjal in se prepiral: da ni zadovoljen samo z zlatniki.

27. Ta prepir nama je rešil življenje, kajti iz vasi se je bližal peket konjskih kopit. Istočasno je v hosti zabliskalo in počilo. To je bilo menda znamenje skrajne nevarnosti, kajti roparji so se razbežali na vse strani. Na cesti je ostal samo slepec. Vsi so ga pustili na cedilu. Taval je, ves peneč se od jeze, po cesti sem ter tja, klical pačdaše in tipal s palico za njimi. Obrnil se je v napačno smer, korakal tik mimo mene proti vasi in vpil: »Ne zapuščajte starega Pewa!«

28. Prav tedaj se je oglašil konjski peket že na griču in v mesečini se je prikazalo pet ali šest jezdecev. Zdaj je slepec spoznal, da se je zmočil. Zakričal je od strahu in ves zmeden planil naravnost pod kopita prvega konja. Konji so ga pomendrali. Padel je na stran, se nato počasi prevrnil na obraz in se ni več ganil. Skočil sem izpod mostu in poklical jezdece, ki jih je vodil carinski nadzornik. Slepca je bil mrtev, čisto mrtev, moja mater pa so šele v vasi obudili iz nezavesti.

Nove izkopenine od tu in tam

(Nadaljevanje in konec)

Podobni rimski grobovi so bili najdeni tudi pri kopanju jarka za trebanjski vodovod na njivi posestnika Matije Sila. Na isti njivi je bil tudi že leta 1933 najden rimski grob. Čisto je, da gre na obeh najdiščih v Pristavi za večje grobišče nekdanje rimske naselbine Praetorium Latobitorum, kot se je Trebnje takrat imenovalo. Dosedanje številne najdbe v zadnjih desetletjih (črepinje, novci, zidovi itd.) iz rimskega časa na področju Ste-

TONE KNEZ

»No, kako pa kaj tvoj študent arhitekture, Marjana?«
 »Ni vredno besed o njem! Pomislil: povabil me je v park, da bi se skupaj učila, in ta osel se je res učil!«

VOJAŠKA LJUBEZEN

»Oh, dragi, obljudi mi, da se ne bova nikoli ločila!«
 »Ja, Mica, kaj ne veš, da imam dovoljenje za izhod do devetih?«

SPOMLADANSKA

»No, kako pa kaj tvoj študent arhitekture, Marjana?«

»Ni vredno besed o njem! Pomislil: povabil me je v park, da bi se skupaj učila, in ta osel se je res učil!«

RIBOLOVCI

Tonček se zagleda v prijateljca svoje starejše sestre in pravi:

»Veste, tovariš, saj vi sploh niste podobni ribi.«

»Ribi? Kaj ti pa pade v glavo!«

»Saj je mamica sinoči rekla pri večerji, da vas bomo ujeli na trnek.«

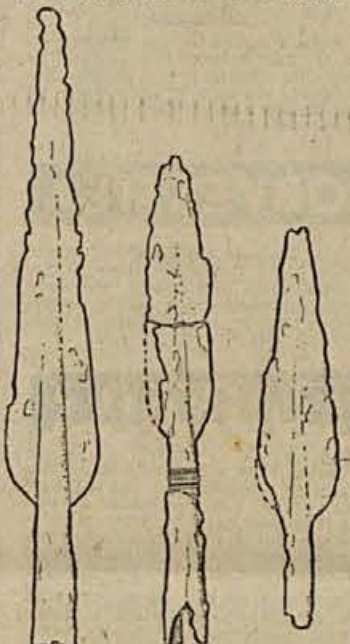
ZAPLETENA SODBA

»Ali ste že bili kdaj kaznovani?«

fana pa do Kamne gorice pričajo, da je tu v antiki stala močna rimska postojanka ob veliki vojaško-trgovski cesti, predhodnici današnje avto ceste, ki je povezovala Emono (Ljubljano) s Siskom in Sremsko Mitrovico (Sirmium). Podobno, kot so se že začela obsežna sistematična izkopavanja v Drnovem, bo treba prej ali slej misliti tudi na načrtno izkopavanje v Trebnjem oziroma na Pristavi. S sodobnim, znanstvenim izkopavanjem bi rešili številne najdbe pred propadanjem in pred brezvestnimi delavci, ki ob takih prilikah vedno pohlepno iščejo zlato, čeprav ga ni, pri tem pa uničijo vse drugo, kar bi arheologu dalo dragocene podatke.

Novo mesto - Kandija

Pri kopanju jarkov za kanalizacijo ob novih stanovanjskih blokih, ki so zgrajeni na »Vindišarjevih njivah«, so delavci našli nekaj arheoloških

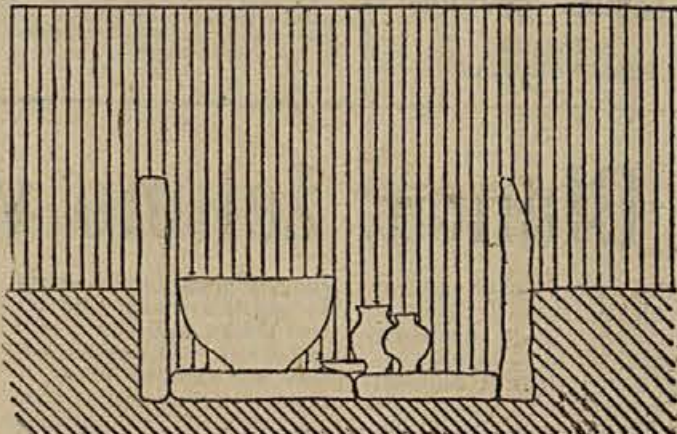

1 - rimska železna sulica najdena v Smihelu pri Zužemberku, 2 in 3 - železni sulici najdeni v Kandiji pri Novem mestu

predmetov, ki pa so jih žal razbili, tako da smo za muzej pridobili samo dve železni sulici (sl. 4). Sklepamo, da gre za najdbo iz ilirskega groba (morda nekdanje gomile?) iz časa železne dobe. Novo, sodobno življenje na ostankih starega sveta. Kakor stoji danes v Straži moderna tovarna furnirja na nekdanjem rimskem grobišču, tako tudi v Kandiji danes rastejo nova stanovanja na počivališčih nekdanjih ilirskih veljakov. Poleg znamenite najdbe bronastega oklepa pred vojno na nekdanjem stadionu v Kandiji je to druga prazgodovinska najdba z desnega brega v Novem mestu, ki poleg najdb na Marofu kaže, da je bilo Novo mesto že v prazgodovini dokaj močno obljudeno.

Roje pri Šentjerneju

Posesnik Matija Cvitko iz Mihovce je našel pri oranju na njivi v Rojah lepo ohranjen rimski žgan grob (sl. 5). Grob je meril 55 krat 50 cm, visok pa je bil 32 cm. Obdan je bil s kamnitimi ploščami in z opeko. Dno groba pa je bilo tlakovano z opeko. V grobu je bila rdeča skleda s pepelom pokojnika, majhna siva vaza, čaša iz sive gline in glinasta svetilka-oljenka. Po vsem sodi bil mrtič pokopan v II. stoletju novega štetja.

Prerez skozi rimski grob v Rojah pri Šentjerneju

Jadranske alge so odlična krma

Alge v Jadranskem morju za pridobivanje joda niso ravno preveč izdatne, pač jih lahko zelo donosno izkoriščamo za živinsko krmo. Raziskave v zadnjem času so namreč pokazale, da jadranske alge vsebujejo manj joda kot alge severnih morij, zato pridobivanje joda iz njih ni donosno. Pač pa so strokovnjaki ugotovili, da so jadranske alge lahko izvrstna dodatna krma živini, ker vsebujejo veliko

kalcija in imajo sploh precejšno hranilno vrednost. Zlasti to velja za alge vzdolž istrske obale. Za poskus so na nekem državnem posestvu v Istri krmili z algami govedo, svinje in perutnino in dosegli lepe uspehe. Sedaj je treba rešiti še vprašanje ekonomičnega nabiranja alg.

Svet na gumastih kolesih

Od leta 1950 do 1960, torej v enem desetletju, je število avtomobilov (namreč tistih, ki so v prometu) naraslo od 70 milijonov na 127 milijonov. Nedavno je bila objavljena statistika za 8 držav, ki so »avtomobilsko« najbolj razvite. Avtomobilov (v prometu) imajo: ZDA 73 milijonov, Velika Britanija 7.170.000, Francija 6.800.000, Zah. Nemčija 5.450.000, Kanada 5.170.000, Sov. zveza 4.100.000, Avstralija 1.358.000 in Italija 2.430.000. Največji porast sta v teh desetih letih imeli Zahodna Nemčija (453%) in Italija (318%).

70-letnica sadnih sokov

Sadni sokovi imajo po svetu in pri nas čedalje več prijateljev, saj je to zdrava, osvežilna in prijetna pijača. Prvi so začeli industrijsko izdelovati sadne sokove Svicarji - pred 70 leti. Njihovo izdelovanje je pa pravzaprav omogočil slavni učenjak Pasteur, ki je odkril, da mikroorganizmi, ki povzročajo kvarjenje sadnih sokov (ali mleka), lahko uničimo s toploto. Ta način se imenuje po njem - pasteurizacija.

NEKAJ OKROGLIH

»Sem, gospod sodnik. Zato ker sem se peljal s kolesom po prepovedani strani.«
 »Čudno: saj to ni prekršek za pol leta zapora, kot tule piše, da ste bili obsojeni?«
 »Res je čudno, gospod sodnik! Morda je bila sodba strožja zato, ker tisti bicikel ni bil moj.«

»Moja mamica pravi, da sem bil zmeraj jako pameten! Ko sem bil star deset mesecev, sem lahko že tekal.«
 »In ti praviš temu pamet?! Osel! Jaz sem pa pustil, da so me prvi dve leti zmeraj nosili.«

POGOVOR V VRTCU

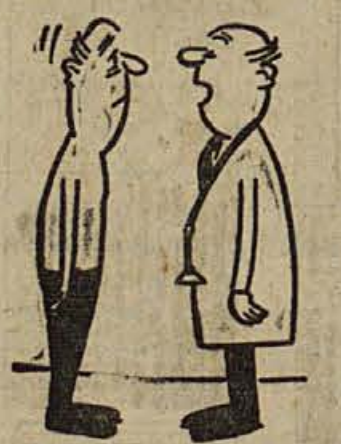
»Moja mamica pravi, da sem bil zmeraj jako pameten! Ko sem bil star deset mesecev, sem lahko že tekal.«
 »In ti praviš temu pamet?! Osel! Jaz sem pa pustil, da so me prvi dve leti zmeraj nosili.«

MODERNI ČASI NA VASI

»No, stric Boštjan, kako pa kaj spomladanska dela?«
 »Kar dobro. Zdaj moram očistiti še karburator in zamenjati svečke, pa anteno na strehi moram usmeriti na deseti kanal.«

»Nikar se ne jezi oče! Zdi se mi, da nisem prav urezan za šole...«

»Goveda lahko ozdravite, če boste le dovolj dolgo živeli...«

Ali poznate domače kraje?

DRAGI PIONIRJI!

Sporočamo Vam, da smo na zadnjo slikovno uganko dobili precej rešitev. Odgovoriti je bilo treba takole: 1. Zdravilišče Šmarješke Toplice, 2. Novo mesto, 3. Dolenjske Toplice in Čateške Toplice, Zreb je takrat izbral takole: 1. nagrado (1.000 din) dobi Ivanka Pavlin, 7. razred osnovne šole v Šmarjeti; dve knjigi dobita: Angelca Beve, VI. razr. osnovne šole v Šmarjeti in Maks Maršnik, 7.c razred osnovne šole v Sevnici.
 Danes Vam zastavljamo novo uganko. Do torka, 28. marca, nam odgovorite na sledeča vprašanja:
 1. Kako se imenuje kraj na sliki? 2. Imenuj večje industrijsko podjetje v bližini? 3. S čim se prebivalci tega kraja največ ukvarjajo?
 Na ovoj, v katerem boste poslali čitljivo napisano rešitev, napišite SLIKOVNA UGANKA. Ne pozabite: zadnji rok za sprejemanje rešitev je 28. marec!
 Lepo Vas pozdravlja Vaš

»Da, krepka moška roka mi je vzela Sašo. Pa sem želela, da bi vse življenje ostal le pri meni!«

Deveto poglavje

Vročje poldne. Pregreti pesek peče boso nogo. Saša in Kolja sključena vlečeta čoln, Gorčakov sedi za krmilom.

»Misli, da nisva dovolj močna,« utrujeno vzdikne Kolja. »Ne spustim vrvi, dokler ne privlečeva čolna do onele strmine.«

»Jaz tudi ne!« odgovori Saša. »Zavpij mu, da bova še naprej vlekla midva!«

Kolja se je obrnil in zavpil:

»Vlekla bova do tistega bregala!«

»Ne soglašam!« je odgovoril Gorčakov.

»Čez dva dni bomo tam,« je rekel Kolja Saši.

»Tukaj je tok močnejši pa tudi vrtnicev je veliko.«

»Zato bomo pa nazaj, v smeri toka, kar leteli. Si videl, kako se stric Georgij na vse spozna: kuha, postavi šotor in kako dobro strelja! Če bi midva znala tako zadeti cilji!«

»Če bova vadila, se bova že naučila. Kaj je on vse preživel! In kod vse je hodil!«

Vsa potna sta dečka vlekla čoln, Gorčakov pa je skoraj ležal na krmil pod pekočimi žarki poletnega sonca. Bil je miren in vesel, saj je na pravi sledi... Galina Arkadjevna mu je celo povedala o cilju potovanja, zaprosila pa ga je, naj dečkoma tega ne izda.

Na sinočnjem prenočišču je prisluškoval pogovoru med Sašo in Koljem in zvedel, da je v Tropinovi torbi nekaj kosov sanita. Zvedel je tudi, da gresta pravzaprav iskat modri žarek.

Samo dečka nista vedela, da ne bosta uspeša. Tudi če najdeta sanit, modrega žarka ne bosta dobila, ker je formula v beležnici spremenjena.

Gorčakov se je veselo zasmeljal. »Hej, fanta!« ju je poklical. »Dosti je!« obrnil je čoln k obali. »Vstopita.«

Gorčakov si je obesil vrvi čez rame in začel vleči čoln. Kaj naj zdaj ukrene? Najprej si mora pridobiti njuno zaupanje. Sicer mu lahko skrijeta še sanit, če ga najdeta v čolnu. In ga je nekoč pustil tam Tropinin.

Sanit... Če bi imel vsaj pet gramov te kovine - za vse življenje bi bil preskrbljen.

Z visokega hlovnatega hriba, pod cigar vznožjem so se vsi trije utaborili, je bil prelep razgled na Donjec Reka je v ostrem ovinku zavila na vzhod in se mimo velike ožgane bukve zgubila v gozdu.

Na desni strani so se kačasto vili nekdanji izkopski sovražnikovi rovi. Na drugi strani pa rovoj so bili ruski položaji.

Od takrat je že nekaj let. Povsod po hribih so še ležale vojaške čelade, orožje, polovljena

vozila. Toda rane so se zaraščale. Bujna trava je pokrila položaje napadov in obrambe.

Saša in Kolja sta razburjeno opazovala nekdanje bojišče.

Gorčakov sploh ni vprašal, zakaj so se ustavili prav tukaj. Vzel je puško, se odpeljal čez reko in izgnil v gozdu. Ustrelil je v zrak in slaboten pok v gozdu se je zdel dečkoma zelo daleč. Skozi podrast se je Gorčakov pripeljal k obali in začel opazovati dečka.

Z lopato in majhnim krampom sta se Saša in Kolja približala nasipu, ga dolgo opazovala, nato pa se spustila k strmi obali in začela kopti. Kopala sta dva rova, vzporedno z nekdanjim koritom Donje.

Dobro sta se domislila, smrkolina, se je začudil Gorčakov. Zračunala sta, da je bil čoln s kljunom zarit v nekdanjo obalo... Sicer ga pa danes ne bosta našla, jutri bom pa že videl...!

Ko se je vrnil k dečkoma, sta prenehala z delom. Gorčakov, kakor da tega ni videl, je vzel kramp in začel koptati.

»Midva sva kar tako, za zabavo...« je Saša skušal prikriti pravi namen.

»Saša, jaz vse vem,« je rekel Gorčakov. »Ti iščeš očetove stvari, tako je prav. Vsak mladinec... naš mladinec, bi storil kakor ti. Zato ti bom pomagal.«

Kolja je zmedeno pogledal Sašo, kakor bi hotel reči, da pri tej stvari res ni kriv. Saša je posmrknil in začel odkopavati zemljo izpod razkorenih nog Gorčakova.

Pozno zvečer sta dečka drhtela od utrujenosti in komaj nosila žlico do ust. Potem sta zaspala tako trdno, da bi ju niti strel ne prebudil.

Gorčakov je vrzel dračja na ogenj, še malo posedel pred šotorom, nato pa vstal in potihno zavil k reki. V mesečini si je ogledal nekdanjo obalo Donje. »Vse v redu,« je rekel in se vrnil v šotor.

Tretji dan sta bila Kolja in Saša do smrti utrujena. Izkopali so že tretji jarek čolna pa še niso našli.

»Saj ga sploh ne bomo odkopali,« je s solzami v očeh rekel Kolja. »Ali bomo vse to prekopal?« Pokazal je na velik nasip, ki se je vlekel od hriba do ožgane bukve.

»Moramo ga najti!« je skozi zobe stisnil Saša.

»Nehajmo,« je pošepetal Kolja.

»Dokler ga ne najdem,« - Saša se je zavrnil. »Dokler ga ne najdem se ne ganim od tu!«

»Prav imaš, Saša!« ga je podprl Gorčakov. »Le vsak drugi dan bomo morali počivati. Če bomo tako delali, nas bo kmalu konec.«

»Jaz sploh nisem utrujen,« je odkimal Saša.

Pozno zvečer je Saševa rovnica zadela ob les.

»Čoln!« je krknul in odluščil kos hlovice.